Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 20ής Δεκεμβρίου 2017*

«Προσφυγή ακυρώσεως – Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2015/1289 – Επιβολή προστίμου σε κράτος μέλος στο πλαίσιο της οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας στη ζώνη του ευρώ – Παραποίηση στατιστικών στοιχείων σχετικά με το έλλειμμα του οικείου κράτους μέλους – Δικαστική αρμοδιότητα – Κανονισμός (ΕΕ) 1173/2011 – Άρθρο 8, παράγραφοι 1 και 3 – Κατ' εξουσιοδότηση απόφαση 2012/678/ΕΕ – Άρθρο 2, παράγραφοι 1 και 3, καθώς και άρθρο 14, παράγραφος 2 – Κανονισμός (ΕΚ) 479/2009 – Άρθρο 3, παράγραφος 1, άρθρο 8, παράγραφος 1, καθώς και άρθρα 11 και 11α – Δικαιώματα άμυνας – Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Άρθρο 41, παράγραφος 1 – Δικαίωμα χρηστής διοίκησης – Άρθρα 121, 126 και 136 ΣΛΕΕ – Πρωτόκολλο υπ' αριθ. 12 σχετικά με τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος – Υποστατό της παράβασης – Ανακριβείς δηλώσεις – Καθορισμός του προστίμου – Αρχή της μη αναδρομικότητας των ποινικών διατάξεων»

Στην υπόθεση C-521/15,

με αντικείμενο προσφυγή ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, που ασκήθηκε στις 29 Σεπτεμβρίου 2015,

Βασίλειο της Ισπανίας, εκπροσωπούμενο από την A. Gavela Llopis, καθώς και από τους A. Rubio González και A. Sampol Pucurull,

προσφεύγον,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκπροσωπούμενου από τις E. Dumitriu-Segnana και A. F. Jensen, καθώς και από τον A. de Gregorio Merino,

καθού,

υποστηριζόμενου από την:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους J. Baquero Cruz και J.-P. Keppenne, καθώς και από τις M. Clausen και F. Simonetti,

παρεμβαίνουσα,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, Πρόεδρο, A. Tizzano, Αντιπρόεδρο, R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, J. L. da Cruz Vilaça και J. Malenovský (εισηγητή), προέδρους τμήματος, E. Juhász, A. Borg Barthet, D. Šváby, A. Prechal, K. Λυκούργο, M. Βηλαρά και E. Regan, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ισπανική.

γενική εισαγγελέας: J. Kokott

γραμματέας: M. Ferreira, κύρια διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 4ης Απριλίου 2017,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 1ης Ιουνίου 2017,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την προσφυγή του, το Βασίλειο της Ισπανίας ζητεί την ακύρωση της εκτελεστικής αποφάσεως (ΕΕ) 2015/1289 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, για την επιβολή προστίμου στην Ισπανία για την παραποίηση των στοιχείων του ελλείμματος στην Αυτόνομη Κοινότητα της Βαλένθια (ΕΕ 2015, L 198, σ. 19, και διορθωτικό ΕΕ 2015, L 291, σ. 10, στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

Το νομικό πλαίσιο

Ο Οργανισμός του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2 Το άρθρο 51 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει τα εξής:

«Κατά παρέκκλιση από τον κανόνα της παραγράφου 1 του άρθρου 256, [ΣΛΕΕ], υπάγονται στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου οι προσφυγές τις οποίες ασκεί, κατά τα άρθρα 263 και 265 [ΣΛΕΕ], κράτος μέλος:

α) κατά πράξεως του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου ή κατά παραλείψεώς τους να αποφασίσουν, ή κατά πράξεως ή παραλείψεως αμφοτέρων αυτών των θεσμικών οργάνων όταν συναποφασίζουν, εξαιρουμένων:

– των αποφάσεων τις οποίες λαμβάνει το Συμβούλιο βάσει του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 108, [ΣΛΕΕ],

– των πράξεων τις οποίες εκδίδει το Συμβούλιο δυνάμει κανονισμού του Συμβουλίου αφορώντος μέτρα εμπορικής άμυνας κατά την έννοια του άρθρου 207 [ΣΛΕΕ],

– των πράξεων του Συμβουλίου με τις οποίες αυτό ασκεί εκτελεστικές αρμοδιότητες σύμφωνα με την τρίτη παύλα, του άρθρου 291, παράγραφος 2, [ΣΛΕΕ],

[…]».

Οι διατάξεις περί οικονομικής και νομισματικής πολιτικής

Το πρωτογενές δίκαιο

3 Δυνάμει του άρθρου 119, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, η δράση των κρατών μελών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιλαμβάνει τη θέσπιση μιας οικονομικής πολιτικής που βασίζεται, μεταξύ άλλων στοιχείων, στον στενό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών, καθώς και στον καθορισμό κοινών στόχων.

4 Στο πλαίσιο αυτό, το άρθρο 121, παράγραφος 3, και το άρθρο 126, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ αναθέτουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να εξετάζει ιδίως την οικονομική και δημοσιονομική κατάσταση των κρατών μελών, βάσει των πληροφοριών που αυτά διαβιβάζουν, καθώς και να συνδράμει το Συμβούλιο κατά την εποπτεία του στον τομέα αυτό.

5 Από την πλευρά του, το Συμβούλιο έχει, σύμφωνα με το άρθρο 121, παράγραφοι 3 και 4, ΣΛΕΕ, την εξουσία να παρακολουθεί και να αξιολογεί τις οικονομικές εξελίξεις των κρατών μελών και την τήρηση των γενικών προσανατολισμών οικονομικής πολιτικής που έχουν οριστεί για κάθε ένα εξ αυτών, καθώς και να τους απευθύνει τις αναγκαίες συστάσεις. Επιπλέον, δύναται, βάσει του άρθρου 126, παράγραφοι 6, 7, 9 και 11, ΣΛΕΕ, να αποφασίζει ότι ένα κράτος μέλος βρίσκεται ή κινδυνεύει να βρεθεί σε κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος και να του απευθύνει διάφορες συστάσεις και αποφάσεις, μεταξύ των οποίων αποφάσεις με τις οποίες ειδοποιείται το εν λόγω κράτος μέλος να λάβει μέτρα μείωσης του ελλείμματός του, καθώς και αποφάσεις περί επιβολής προστίμου σε αυτό. Τέλος, το Συμβούλιο εξουσιοδοτείται να λαμβάνει, δυνάμει του άρθρου 136, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, μέτρα για τα κράτη μέλη με νόμισμα το ευρώ, προκειμένου να ενισχυθεί ο συντονισμός και η εποπτεία της δημοσιονομικής τους πειθαρχίας, καθώς και να χαραχθούν, όσον αφορά τα εν λόγω κράτη μέλη, οι προσανατολισμοί οικονομικής πολιτικής και να διασφαλισθεί η εποπτεία τους.

6 Οι ανωτέρω διατάξεις συμπληρώνονται με το πρωτόκολλο υπ' αριθ. 12 σχετικά με τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος, που προσαρτάται στη ΣΕΕ και στη ΣΛΕΕ (στο εξής: πρωτόκολλο 12).

Το παράγωγο δίκαιο

7 Στις 7 Ιουλίου 1997, το Συμβούλιο θέσπισε μια δέσμη πράξεων που ονομάστηκε «Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης» και περιελάμβανε, μεταξύ άλλων, τους κανονισμούς (ΕΚ) 1466/97, σχετικά με την ενίσχυση της εποπτείας των δημοσιονομικών διατάξεων και της εποπτείας και συντονισμού των οικονομικών πολιτικών (ΕΕ 1997, L 209, σ. 1), και (ΕΚ) 1467/97, σχετικά με την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος, (ΕΕ 1997, L 209, σ. 6, και διορθωτικό ΕΕ 1998, L 46, σ. 20).

8 Στις 16 Νοεμβρίου 2011, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν πέντε κανονισμούς και μία οδηγία με σκοπό τη ριζική μεταρρύθμιση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Δύο από τους εν λόγω κανονισμούς τροποποίησαν αντιστοίχως τους κανονισμούς 1466/97 και 1467/97. Οι τρεις υπόλοιποι αποσκοπούν στην ενίσχυση της οικονομικής και δημοσιονομικής εποπτείας που ασκούν το Συμβούλιο και η Επιτροπή δυνάμει των άρθρων 121 και 126 ΣΛΕΕ.

– Ο κανονισμός (ΕΕ) 1173/2011

9 Μεταξύ των κανονισμών που μνημονεύθηκαν στην προηγούμενη σκέψη περιλαμβάνεται ο κανονισμός (ΕΕ) 1173/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, για την αποτελεσματική επιβολή της δημοσιονομικής εποπτείας στη ζώνη του ευρώ (ΕΕ 2011, L 306, σ. 1, και διορθωτικό ΕΕ 2014, L 325, σ. 30), ο οποίος αποτελεί τη νομική βάση της προσβαλλομένης αποφάσεως και βασίζεται και ο ίδιος στα άρθρα 121 και 136 ΣΛΕΕ.

10 Οι αιτιολογικές σκέψεις 7, 8, 16, 17 και 25 του κανονισμού αυτού αναφέρουν τα ακόλουθα:

«(7) Η Επιτροπή θα πρέπει να διαδραματίζει ισχυρότερο ρόλο στη διαδικασία ενισχυμένης εποπτείας, όσον αφορά τις αξιολογήσεις του κάθε κράτους μέλους, την παρακολούθηση, τις αποστολές επιτοπίως, τις συστάσεις και τις προειδοποιήσεις. […]

(8) Για να εξασφαλιστεί ένας μόνιμος διάλογος με τα κράτη μέλη προς επίτευξη των στόχων του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή θα πρέπει να πραγματοποιεί αποστολές εποπτείας.

[…]

(16) Προκειμένου να αποθαρρυνθεί η παραποίηση, εκ προθέσεως ή εκ βαρείας αμελείας, των στοιχείων του δημοσίου ελλείμματος και του δημόσιου χρέους, τα οποία αποτελούν ουσιαστικά στοιχεία για το συντονισμό της οικονομικής πολιτικής στην Ένωση, θα πρέπει να επιβάλλεται πρόστιμο στο υπεύθυνο κράτος μέλος.

(17) Για να συμπληρωθούν οι κανόνες υπολογισμού των προστίμων για παραποίηση στατιστικών στοιχείων καθώς και οι κανόνες για τη διαδικασία που θα ακολουθεί η Επιτροπή για τη διερεύνηση τέτοιων πράξεων, πρέπει να δοθεί στην Επιτροπή η εξουσία να εγκρίνει κανόνες σύμφωνα με το άρθρο 290 [ΣΛΕΕ] βάσει λεπτομερών κριτηρίων που θα ορίζουν το ύψος του πρόστιμου και τον τρόπο με τον οποίο θα διεξάγει τις έρευνες η Επιτροπή. […]

[…]

(25) Θα πρέπει να δοθεί στο Συμβούλιο η εξουσία να εκδίδει μεμονωμένες αποφάσεις για την εφαρμογή των κυρώσεων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Στο πλαίσιο του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών των κρατών μελών που διεξάγεται στο Συμβούλιο κατά το άρθρο 121 παράγραφος 1 [ΣΛΕΕ], οι εν λόγω μεμονωμένες αποφάσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της συνέχειας των μέτρων που θεσπίζει το Συμβούλιο σύμφωνα με τα άρθρα 121 και 126 [ΣΛΕΕ] και τους κανονισμούς [1466/97 και 1467/97].»

11 Το τιτλοφορούμενο «Κυρώσεις για παραποίηση στατιστικών στοιχείων» άρθρο 8 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Το Συμβούλιο ενεργώντας βάσει σύστασης της Επιτροπής μπορεί να αποφασίσει να επιβάλει πρόστιμο σε ένα κράτος μέλος το οποίο εκ προθέσεως ή βαρείας αμέλειας παρουσιάζει ανακριβή στοιχεία για το έλλειμμα και το χρέος σ' ό, τι αφορά την εφαρμογή των άρθρων 121 ή 126 [ΣΛΕΕ] ή την εφαρμογή του πρωτοκόλλου [υπ' αριθ. 12] για τη διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος που επισυνάπτεται στην ΣΕΕ και στην ΣΛΕΕ.

2. Τα πρόστιμα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 είναι αποτελεσματικά, αποτρεπτικά και ανάλογα με τη φύση, τη σοβαρότητα και τη διάρκεια της παρουσίασης ανακριβών στοιχείων. Το ύψος του προστίμου δεν πρέπει να υπερβαίνει το 0,2 % του [ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ)] του οικείου κράτους μέλους.

3. Για να εντοπισθεί η παρουσίαση ανακριβών στοιχείων κατά την παράγραφο 1 η Επιτροπή μπορεί να διεξάγει κάθε αναγκαία έρευνα. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να κινήσει έρευνα όταν κρίνει ότι υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ως προς την ύπαρξη γεγονότων που ενδέχεται να στοιχειοθετούν παρουσίαση ανακριβών στοιχείων. Η Επιτροπή διερευνά τις υποτιθέμενες παρουσιάσεις ανακριβών στοιχείων λαμβάνοντας υπόψη οποιεσδήποτε παρατηρήσεις υποβάλλει το οικείο κράτος μέλος. […]

Μόλις ολοκληρώσει την έρευνά της, και πριν υποβάλει οποιαδήποτε έρευνα στο Συμβούλιο, η Επιτροπή δίνει στο οικείο κράτος μέλος την ευκαιρία να τοποθετηθεί επί των υπό έρευνα ζητημάτων. Η Επιτροπή βασίζει την πρότασή της στο Συμβούλιο μόνο επί γεγονότων επί των οποίων το εν λόγω κράτος μέλος είχε την ευκαιρία να τοποθετηθεί.

Κατά τη διεξαγωγή των ερευνών γίνονται πλήρως σεβαστά από την Επιτροπή τα δικαιώματα υπεράσπισης του οικείου κράτους μέλους.

4. Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 11 σχετικά με:

α) ενδελεχή κριτήρια που ορίζουν το ύψος του πρόστιμου κατά την παράγραφο 1·

[…]

γ) ενδελεχείς διαδικαστικούς κανόνες με σκοπό την πλήρη διασφάλιση των δικαιωμάτων υπεράσπισης, της πρόσβασης στον φάκελο, της νομικής εκπροσώπησης, της εμπιστευτικότητας, και διατάξεις σχετικά με τις προθεσμίες και την είσπραξη των προστίμων κατά την παράγραφο 1.

[…]»

12 Κατά το άρθρο 9 του ίδιου κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Διοικητικός χαρακτήρας των κυρώσεων», οι κυρώσεις που επιβάλλονται, μεταξύ άλλων, σύμφωνα με το άρθρο 4 είναι διοικητικής φύσης.

13 Ο κανονισμός 1173/2011 ετέθη σε ισχύ, σύμφωνα με το άρθρο 14, την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του, στις 23 Νοεμβρίου 2011, στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, δηλαδή στις 13 Δεκεμβρίου 2011.

– Η κατ' εξουσιοδότηση απόφαση 2012/678/ΕΕ

14 Η Επιτροπή εξέδωσε, βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 1173/2011, την κατ' εξουσιοδότηση απόφαση 2012/678/ΕΕ, της 29ης Ιουνίου 2012, σχετικά με τις έρευνες και τα πρόστιμα για την παραποίηση στατιστικών στοιχείων, που αναφέρονται στον κανονισμό 1173/2011 (ΕΕ 2012, L 306, σ. 21), η οποία ετέθη σε ισχύ, σύμφωνα με το άρθρο 16, την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της, στις 6 Νοεμβρίου 2012, στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, δηλαδή στις 26 Νοεμβρίου 2012.

15 Το τιτλοφορούμενο «Κίνηση των ερευνών» άρθρο 2 της εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεως ορίζει, ειδικότερα, στις παραγράφους 1 και 3 τα ακόλουθα:

«1. Η Επιτροπή κοινοποιεί στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος την απόφασή της να κινήσει έρευνα, ενημερώνοντάς το σχετικά με τις σοβαρές ενδείξεις που έχει ως προς την ύπαρξη γεγονότων που ενδέχεται να στοιχειοθετούν παρουσίαση ανακριβών στοιχείων για το δημόσιο έλλειμμα και το δημόσιο χρέος, εξαιτίας παραποίησης των εν λόγω στοιχείων από πρόθεση ή βαριά αμέλεια.

[…]

3. Η Επιτροπή μπορεί να επιλέξει να μην διενεργήσει τέτοια έρευνα πριν από τη διεξαγωγή μεθοδολογικής επίσκεψης, σύμφωνα με απόφαση που έχει λάβει η Επιτροπή (Eurostat) βάσει του [κανονισμού (ΕΚ) 479/2009 του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 2009, για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου σχετικά με τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ 2009, L 145, σ. 1)].»

16 Το άρθρο 14 της εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεως, το οποίο φέρει τον τίτλο «Κριτήρια όσον αφορά το ύψος του προστίμου», ορίζει τα εξής:

«1. Η Επιτροπή εξασφαλίζει ότι το πρόστιμο που προτείνει στη σύστασή της είναι αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό. Το πρόστιμο καθορίζεται με βάση ένα ποσό αναφοράς που μπορεί να ρυθμίζεται προς τα πάνω ή προς τα κάτω, όταν λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές περιστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3.

2. Το ποσό αναφοράς ισούται με το 5 % των ανακριβών στοιχείων που παρουσιάστηκαν σχετικά με το δημόσιο έλλειμμα ή των ανακριβών στοιχείων που παρουσιάστηκαν σχετικά με το δημόσιο χρέος του κράτους μέλους –ανάλογα με το ποια ανακριβή στοιχεία είχαν τον μεγαλύτερο αντίκτυπο– για τα σχετικά έτη που αφορά η κοινοποίηση στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος.

3. Εάν ληφθεί υπόψη το ανώτατο ύψος που καθορίζεται στο άρθρο 13, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη της, σε κάθε περίπτωση, όταν είναι σκόπιμο, τις ακόλουθες περιστάσεις:

[…]

γ) το γεγονός ότι η παρουσίαση ανακριβών στοιχείων ήταν το έργο ενός φορέα που ενεργούσε μόνος του ή, αλλιώς, ότι η παρουσίαση ανακριβών στοιχείων ήταν το αποτέλεσμα συντονισμένης ενέργειας δύο ή περισσότερων φορέων·

[…]

ε) τον βαθμό επιμέλειας και συνεργασίας κατά την έρευνα ή, εναλλακτικά, τον βαθμό παρεμπόδισης της έρευνας, που θα επιδείξει το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος για τον εντοπισμό της παρουσίασης ανακριβών στοιχείων και κατά την πορεία των ερευνών.»

– *Ο κανονισμός 479/2009*

17 Ο κανονισμός 479/2009, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 679/2010 του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 2010 (ΕΕ 2010, L 198, σ. 1) (στο εξής: κανονισμός 479/2009), θεσπίστηκε, όπως αναφέρει η αιτιολογική του σκέψη 1, για την κωδικοποίηση του κανονισμού (ΕΚ) 3605/93 του Συμβουλίου, της 22ας Νοεμβρίου 1993, για την εφαρμογή του πρωτοκόλλου σχετικά με τη διαδικασία του υπερβολικού ελλείμματος το οποίο προσαρτάται στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΕΕ 1993, L 332, σ. 7), ο οποίος είχε τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1994 και έκτοτε είχε τροποποιηθεί επανειλημμένα. Ο κανονισμός 479/2009 ετέθη σε ισχύ, σύμφωνα με το άρθρο 19, την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του, στις 10 Ιουνίου 2009, στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, δηλαδή στις 30 Ιουνίου 2009.

18 Οι αιτιολογικές σκέψεις 9 και 10 του κανονισμού 479/2009 αναφέρουν τα εξής:

«(9) Εν προκειμένω, ο ρόλος της Επιτροπής ως στατιστικής αρχής ασκείται ειδικά από την Eurostat, εξ ονόματος της Επιτροπής. Η Eurostat, ως η υπηρεσία της Επιτροπής που είναι αρμόδια για την εκτέλεση των καθηκόντων που ανατίθενται στην Επιτροπή σχετικά με την παραγωγή κοινοτικών στατιστικών, πρέπει να εκτελεί τα καθήκοντά της σύμφωνα με τις αρχές της αμεροληψίας, της αξιοπιστίας, της καταλληλότητας, της αποτελεσματικότητας σε σχέση με το κόστος, του στατιστικού απορρήτου και της διαφάνειας […]. Η εφαρμογή από τις εθνικές και κοινοτικές στατιστικές υπηρεσίες της σύστασης της Επιτροπής, της 25ης Μαΐου 2005, σχετικά με την ανεξαρτησία, την ακεραιότητα και την υπευθυνότητα των εθνικών και κοινοτικών στατιστικών αρχών, αναμένεται να οδηγήσει στην ενίσχυση της αρχής της επαγγελματικής ανεξαρτησίας, της επάρκειας των πόρων και της ποιότητας των στατιστικών στοιχείων

(10) Η Eurostat είναι αρμόδια, εξ ονόματος της Επιτροπής, για την αξιολόγηση της ποιότητας των στοιχείων και για την υποβολή των στοιχείων που πρέπει να χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος […]».

19 Το τιτλοφορούμενο «Κανόνες και πεδίο εφαρμογής της γνωστοποίησης» κεφάλαιο ΙΙ του κανονισμού αυτού περιέχει, ειδικότερα, τα άρθρα 3 και 6.

20 Το άρθρο 3 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει, μεταξύ άλλων, στις παραγράφους 1 και 2, τα ακόλουθα:

«1. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή (Eurostat) δύο φορές το χρόνο, την πρώτη φορά πριν από την 1η Απριλίου του τρέχοντος έτους (έτος ν) και τη δεύτερη φορά πριν από την 1η Οκτωβρίου του έτους ν, τα προϋπολογισθέντα και τα πραγματικά δημόσια ελλείμματα και το προϋπολογισθέν και πραγματικό ύψος του δημόσιου χρέους τους.

[…]

2. Πριν από την 1η Απριλίου του έτους ν, τα κράτη μέλη:

α) γνωστοποιούν στην Επιτροπή (Eurostat) το προϋπολογισθέν δημόσιο έλλειμμα για το έτος ν, την ενημερωμένη τους εκτίμηση όσον αφορά το πραγματικό δημόσιο έλλειμμα για το έτος ν-1 και τα πραγματικά δημόσια ελλείμματα για τα έτη ν-2, ν-3 και ν-4·

[…]».

21 Το άρθρο 6, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη πληροφορούν την Επιτροπή (Eurostat), αμέσως μόλις τα σχετικά στοιχεία καταστούν διαθέσιμα, για κάθε σημαντική αναθεώρηση των στοιχείων του πραγματικού και προϋπολογισθέντος δημόσιου ελλείμματος και δημόσιου χρέους τους που έχουν ήδη γνωστοποιηθεί.»

22 Το τιτλοφορούμενο «Ποιότητα των στοιχείων» κεφάλαιο ΙΙΙ του κανονισμού 479/2009 περιέχει, ειδικότερα, τα άρθρα 8, 11 και 11α.

23 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού ορίζει τα εξής:

«Η Επιτροπή (Eurostat) αξιολογεί σε τακτική βάση την ποιότητα τόσο των πραγματικών στοιχείων που γνωστοποιούνται από τα κράτη μέλη όσο και των σχετικών λογαριασμών του δημόσιου τομέα που καταρτίζονται σύμφωνα με το ΕΣΛ 95 […]. Η ποιότητα των πραγματικών στοιχείων συνίσταται στη συμμόρφωση προς τους λογιστικούς κανόνες, στην πληρότητα, την αξιοπιστία, την επικαιρότητα και τη συνέπεια των στατιστικών στοιχείων. […]»

24 Το άρθρο 11 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Η Επιτροπή (Eurostat) εξασφαλίζει μόνιμο διάλογο με τις στατιστικές υπηρεσίες των κρατών μελών. Προς τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή (Eurostat) πραγματοποιεί σε όλα τα κράτη μέλη τακτικές επισκέψεις διαλόγου καθώς και ενδεχόμενες μεθοδολογικές επισκέψεις.

2. Κατά τη διοργάνωση επισκέψεων διαλόγου και μεθοδολογικών επισκέψεων, η Επιτροπή (Eurostat) διαβιβάζει τα προσωρινά πορίσματά της στα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη ώστε να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους.»

25 Το άρθρο 11α του ίδιου κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Οι επισκέψεις διαλόγου αποσκοπούν στην επανεξέταση των πραγματικών στοιχείων που γνωστοποιήθηκαν [...] στην εξέταση μεθοδολογικών θεμάτων, στη συζήτηση στατιστικών διαδικασιών και πηγών που περιγράφονται στους καταλόγους και στην αξιολόγηση της συμμόρφωσης προς τους λογιστικούς κανόνες. Οι επισκέψεις διαλόγου χρησιμεύουν στον εντοπισμό των κινδύνων ή των δυνητικών προβλημάτων σχετικά με την ποιότητα των γνωστοποιούμενων στοιχείων.»

Το ιστορικό της διαφοράς και η προσβαλλόμενη απόφαση

26 Στις 30 Μαρτίου 2012, το Βασίλειο της Ισπανίας γνωστοποίησε στη Στατιστική Υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Eurostat) το ύψος των πραγματικών και των προϋπολογισθέντων δημοσίων ελλειμμάτων για τα έτη 2008 έως 2012, συνοδευόμενο από τα αντίστοιχα στοιχεία (στο εξής: κοινοποίηση της 30ής Μαρτίου 2012).

27 Στις 17 Μαΐου 2012, το Βασίλειο της Ισπανίας ενημέρωσε τη Eurostat ότι έπρεπε να αναθεωρήσει το ποσό των ελλειμμάτων αυτών προκειμένου να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι ορισμένες αυτόνομες κοινότητες είχαν πραγματοποιήσει, κατά τα έτη 2008 έως 2011, μεγαλύτερες δαπάνες από εκείνες που ελήφθησαν υπόψη για τον καθορισμό των ποσών που κοινοποιήθηκαν στο πλαίσιο της κοινοποίησης της 30ής Μαρτίου 2012. Οι μη δηλωθείσες δαπάνες ανέρχονταν σε 4,5 δισεκατομμύρια ευρώ (ήτοι σε 0,4 % και πλέον του ΑΕΠ), εκ των οποίων ποσό 1,9 δισεκατομμυρίων ευρώ (ήτοι σχεδόν το 0,2 % του ΑΕΠ) αφορούσε μόνον την Comunitat Valenciana (Αυτόνομη Κοινότητα της Βαλένθια, Ισπανία).

28 Κατόπιν της ενημέρωσης αυτής, η Eurostat πραγματοποίησε σειρά επισκέψεων στην Ισπανία τον Μάιο, τον Ιούνιο και τον Σεπτέμβριο του 2012, καθώς και τον Σεπτέμβριο του 2013.

29 Βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1173/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2014) 4856, της 11ης Ιουλίου 2014, για την έναρξη έρευνας σχετικά με την παραποίηση των στατιστικών στοιχείων στην Ισπανία (στο εξής: απόφαση για την έναρξη έρευνας).

30 Στις 7 Μαΐου 2015, η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση στην οποία διαπίστωσε ότι το Βασίλειο της Ισπανίας είχε προβεί σε ανακριβείς δηλώσεις για τα στοιχεία σχετικά με το έλλειμμά του, κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011. Ειδικότερα, η Επιτροπή έκρινε ότι το κράτος μέλος αυτό είχε επιδείξει βαριά αμέλεια καθότι, στην κοινοποίηση της 30ής Μαρτίου 2012, διαβίβασε ανακριβή στοιχεία σε σχέση με τους λογαριασμούς της Αυτόνομης Κοινότητας της Βαλένθια, παρότι η Sindicatura de Comptes de la Comunitat Valenciana (Ελεγκτικό Συνέδριο της Αυτόνομης Κοινότητας της Βαλένθια, Ισπανία) επισήμαινε κάθε χρόνο ότι η Intervención General de la Generalitat Valenciana (Υπηρεσία ελέγχου της Αυτόνομης Κοινότητας της Βαλένθια, Ισπανία) ενέκρινε λογαριασμούς που ενείχαν παρατυπίες εξαιτίας μη καταχώρισης ορισμένων δαπανών για την υγεία και μη τήρησης της αρχής της λογιστικής σε δεδουλευμένη βάση. Για τον λόγο αυτό, η Επιτροπή απηύθυνε προς το Συμβούλιο τη σύσταση να εκδώσει απόφαση για την επιβολή προστίμου στο Βασίλειο της Ισπανίας.

31 Στις 13 Ιουλίου 2015, το Συμβούλιο εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση, με την οποία διαπίστωσε ότι το Βασίλειο της Ισπανίας είχε, από βαριά αμέλεια, παράσχει στην Eurostat ανακριβείς δηλώσεις τον Μάρτιο του 2012 (αιτιολογική σκέψη 5) και όρισε το ποσό του προστίμου που έπρεπε να επιβληθεί στο κράτος μέλος αυτό (αιτιολογικές σκέψεις 6 έως 13). Προς τούτο, το Συμβούλιο έκρινε καταρχάς ότι, λαμβανομένης υπόψη της επίπτωσης των επίμαχων δηλώσεων, το ποσό αναφοράς του προστίμου έπρεπε να οριστεί σε 94,65 εκατομμύρια ευρώ, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 2, της κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεως 2012/678. Στη συνέχεια, έκρινε ότι το ανωτέρω ποσό έπρεπε να μειωθεί προκειμένου να ληφθούν υπόψη διάφορες ελαφρυντικές περιστάσεις, μεταξύ άλλων, το

γεγονός ότι οι δηλώσεις αυτές προέρχονταν από μία μόνον αρχή τοπικής αυτοδιοίκησης και η περίσταση ότι οι αρμόδιες στατιστικές αρχές συνεργασίας είχαν, από την πλευρά τους, συνεργαστεί κατά τη διάρκεια της έρευνας.

32 Το άρθρο 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως ορίζει τα εξής:

«Επιβάλλεται [στο Βασίλειο της Ισπανίας] πρόστιμο 18,93 εκατ. [ευρώ] για την ανακριβή δήλωση, από βαριά αμέλεια, των στοιχείων του δημοσιονομικού ελλείμματος, όπως εξηγείται στην έκθεση της [Επιτροπής] με θέμα την έρευνα σχετικά με την παραποίηση στατιστικών στοιχείων στην Ισπανία, όπως αναφέρεται στον κανονισμό […] 1173/2011.»

33 Η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στο Βασίλειο της Ισπανίας στις 20 Ιουλίου 2015 προτού δημοσιευθεί στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* στις 28 Ιουλίου 2015.

Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου και τα αιτήματα των διαδίκων

34 Το Βασίλειο της Ισπανίας ζητεί από το Δικαστήριο:

– να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·

– επικουρικώς, να μειώσει το ποσό του επιβληθέντος με την προσβαλλόμενη απόφαση προστίμου, περιορίζοντάς το στην περίοδο μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού 1173/2011, και

– να καταδικάσει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα.

35 Το Συμβούλιο ζητεί από το Δικαστήριο:

– να διαπιστώσει ότι αρμόδιο για την εκδίκαση της προσφυγής είναι το Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να παραπέμψει τη διαφορά σ' αυτό,

– άλλως, να απορρίψει την προσφυγή, και

– να καταδικάσει το Βασίλειο της Ισπανίας στα δικαστικά έξοδα.

36 Με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 26ης Ιανουαρίου 2016, επετράπη στην Επιτροπή να παρέμβει υπέρ των αιτημάτων του Συμβουλίου.

Επί της αρμοδιότητας

Επιχειρήματα των διαδίκων

37 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή διατείνονται ότι η προσφυγή βάλλει κατά πράξης με την οποία το Συμβούλιο άσκησε εκτελεστικές αρμοδιότητες σύμφωνα με το άρθρο 291, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, οπότε εμπίπτει στην αρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου, κατ' εφαρμογή του άρθρου 51, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', τρίτη περίπτωση, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συγκεκριμένα, η προβλεπόμενη στο άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011 εξουσία έκδοσης αποφάσεων για την επιβολή προστίμων στα κράτη μέλη σε περίπτωση παραποίησης των στατιστικών στοιχείων πρέπει κατ' ανάγκη να θεωρηθεί ότι αποτελεί άσκηση εκτελεστικών αρμοδιοτήτων, κατά την έννοια του άρθρου 291, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, εφόσον αφορά την ενιαία εφαρμογή του κανονισμού αυτού. Επιπλέον, όπως αναφέρει και η αιτιολογική σκέψη 25 του εν λόγω κανονισμού, η αρμοδιότητα αυτή είναι ορθό να ανατίθεται στο Συμβούλιο και όχι στην Επιτροπή.

38 Το Βασίλειο της Ισπανίας απαντά, κατ' ουσίαν, ότι είναι αμφιλεγόμενη η ερμηνεία της προσβαλλομένης αποφάσεως ως εκτελεστικής αποφάσεως, υπό την έννοια του άρθρου 291, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, στο μέτρο που η αιτιολογική σκέψη 25 του κανονισμού 1173/2011 δεν συνδέει τις μεμονωμένες αποφάσεις με τις οποίες το Συμβούλιο επιβάλλει κυρώσεις στα κράτη μέλη σε περίπτωση παραποίησης των στατιστικών στοιχείων με την ανάγκη διασφάλισης ενιαίων προϋποθέσεων εφαρμογής του κανονισμού αυτού, αλλά με τις αρμοδιότητες που ανατίθενται απευθείας από τη Συνθήκη ΛΕΕ στο θεσμικό αυτό όργανο σε ζητήματα οικονομικής πολιτικής.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

39 Κατά το γράμμα του άρθρου 51, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπάγονται στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου, κατά παρέκκλιση από τον κανόνα του άρθρου 256, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, οι προσφυγές ακυρώσεως και οι προσφυγές κατά παραλείψεως των άρθρων 263 και 265 ΣΛΕΕ, οσάκις ασκούνται από κράτος μέλος, αφενός, και βάλλουν κατά πράξης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου ή αμφοτέρων των θεσμικών αυτών οργάνων όταν συναποφασίζουν, αφετέρου.

40 Βάσει της τρίτης περίπτωσης της ίδιας διάταξης του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξαιρούνται ωστόσο από την ανωτέρω αρμοδιότητα οι πράξεις με τις οποίες το Συμβούλιο ασκεί εκτελεστικές αρμοδιότητες σύμφωνα με το άρθρο 291, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

41 Η προκειμένη περίπτωση αφορά προσφυγή ακυρώσεως η οποία ασκήθηκε από κράτος μέλος, αφενός, και βάλλει κατά πράξης του Συμβουλίου, αφετέρου. Η προσφυγή αυτή εμπίπτει επομένως στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου, εκτός και αν η προσβαλλόμενη απόφαση συνιστά πράξη με την οποία το Συμβούλιο άσκησε εκτελεστικές αρμοδιότητες, κατά την έννοια του άρθρου 291, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

42 Η τελευταία αυτή διάταξη προβλέπει ότι, όταν απαιτούνται ενιαίες προϋποθέσεις για την εκτέλεση των νομικά δεσμευτικών πράξεων της Ένωσης, οι πράξεις αυτές αναθέτουν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή ή, σε ειδικές περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένες καθώς και στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ), στο Συμβούλιο.

43 Συναφώς, πρέπει να σημειωθεί, καταρχάς, ότι το άρθρο 291, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ δεν αποτελεί τη μοναδική διάταξη του δικαίου της Ένωσης που αναθέτει στο Συμβούλιο εκτελεστική αρμοδιότητα. Πράγματι, και άλλες διατάξεις του πρωτογενούς δικαίου μπορούν να του αναθέτουν απευθείας τέτοια αρμοδιότητα (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 26ης Νοεμβρίου 2014, Κοινοβούλιο και Επιτροπή κατά Συμβουλίου, C-103/12 και C-165/12, EU:C:2014:2400, σκέψη 50, καθώς και της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, Γερμανία κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-113/14, EU:C:2016:635, σκέψεις 55 και 56). Πράξεις του παράγωγου δικαίου μπορούν, εξάλλου, να ορίζουν εκτελεστικές αρμοδιότητες πέραν του προβλεπόμενου στο άρθρο 291 ΣΛΕΕ καθεστώτος (βλ., συναφώς, απόφαση της 22ας Ιανουαρίου 2014, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-270/12, EU:C:2014:18, σκέψεις 78 έως 86 και 98).

44 Στη συνέχεια, δεδομένου ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να εκληφθεί ως πράξη που ελήφθη κατά την άσκηση εκτελεστικών αρμοδιοτήτων, εφόσον διαπιστώνει την ύπαρξη παράβασης και επιβάλλει κύρωση στον αυτουργό της κατ' εφαρμογήν των εξουσιών που αναθέτει στο Συμβούλιο το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011 (βλ., κατ' αναλογία, αποφάσεις της 27ης Οκτωβρίου 1992, Γερμανία κατά Επιτροπής, C-240/90, EU:C:1992:408, σκέψεις 38 και 39, καθώς και της 1ης Μαρτίου 2016, National Iranian Oil Company κατά Συμβουλίου, C-440/14 P, EU:C:2016:128, σκέψη 36), και δεδομένου ότι το άρθρο 291, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ δεν συνιστά παρά μία από τις ενδεχόμενες νομικές βάσεις για την άσκηση τέτοιων αρμοδιοτήτων από το Συμβούλιο, πρέπει να καθοριστεί, εν προκειμένω, κατά πόσον η αρμοδιότητα αυτή εμπίπτει πράγματι στη διάταξη αυτή.

45 Προς τον σκοπό αυτό, πρέπει να ληφθεί υπόψη το άρθρο 291 ΣΛΕΕ στο σύνολό του, καθότι η παράγραφος 2 αυτού δεν είναι δυνατόν να αποκοπεί από την παράγραφο 1, η οποία προβλέπει ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν όλα τα μέτρα εσωτερικού δικαίου που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των νομικά δεσμευτικών πράξεων της Ένωσης.

46 Το άρθρο 291 ΣΛΕΕ περιλαμβάνεται μεν στο τιτλοφορούμενο «Οι νομικές πράξεις της Ένωσης» τμήμα 1 του κεφαλαίου 2 του τίτλου Ι του έκτου μέρους της Συνθήκης ΛΕΕ, σχετικά με τις θεσμικές και δημοσιονομικές διατάξεις. Εντούτοις, όπως προκύπτει από το γράμμα των παραγράφων 1 και 2, το άρθρο αυτό δεν αφορά όλες τις νομικές πράξεις της Ένωσης, άλλα μόνον ειδική κατηγορία αυτών, ήτοι τις «νομικά δεσμευτικές πράξεις». Η αναφορά αυτή στον όρο «νομικά δεσμευτικές πράξεις», η οποία απαντά και στις προμνησθείσες παραγράφους, επιτάσσει τον καθορισμό της έννοιας του εν λόγω όρου για το άρθρο 291 ΣΛΕΕ συνολικά.

47 Συναφώς, ενώ στην παράγραφο 1 του άρθρου 291 ΣΛΕΕ ορίζεται η αρχή κατά την οποία στα διάφορα κράτη μέλη απόκειται να λάβουν όλα τα μέτρα εσωτερικού δικαίου που είναι αναγκαία για την εφαρμογή των νομικά δεσμευτικών πράξεων της Ένωσης, η παράγραφος 2 του άρθρου αυτού προβλέπει ότι οι ίδιες αυτές πράξεις αναθέτουν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή ή στο Συμβούλιο, σε κάθε περίπτωση όπου επιβάλλεται η ενιαία εφαρμογή τους. Πράγματι, σε τέτοια περίπτωση, ο σκοπός περί ενιαίας εφαρμογής των εν λόγω πράξεων αποκλείει τη δυνατότητα εφαρμογής τους εκ μέρους των διαφόρων κρατών μελών μέσω μέτρων ληφθέντων βάσει του αντίστοιχού τους εσωτερικού δικαίου, με προφανές αποτέλεσμα να υφίσταται κίνδυνος ανομοιογένειας λόγω ακριβώς της συνύπαρξης, εντός της έννομης τάξης της Ένωσης, διαφορετικών ενδεχομένως εθνικών εκτελεστικών μέτρων.

48 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι πρέπει να γίνει δεκτό ότι το άρθρο 291, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ αφορά αποκλειστικά εκείνες τις νομικά δεσμευτικές πράξεις της Ένωσης που τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν, όπως και αυτές στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 291, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, αλλά οι οποίες, αντιθέτως προς τις τελευταίες, πρέπει, για συγκεκριμένο λόγο, να εκτελούνται μέσω μέτρων που λαμβάνονται όχι από κάθε οικείο κράτος μέλος, αλλά από την Επιτροπή ή το Συμβούλιο, προς διασφάλιση της ενιαίας εφαρμογής τους εντός της Ένωσης.

49 Πλην όμως, τούτο σαφώς δεν συντρέχει στην περίπτωση πράξης που παρέχει αρμοδιότητα συνιστάμενη στην επιβολή προστίμου σε κράτος μέλος. Πράγματι, μια τέτοια πράξη ουδόλως μπορεί να εκτελείται από τα ίδια τα κράτη μέλη, δεδομένου ότι μια τέτοια εφαρμογή συνεπάγεται τη λήψη αναγκαστικού μέτρου εις βάρος ενός εξ αυτών.

50 Η ως άνω ανάλυση ενισχύεται, κατά τα λοιπά, από τη συνδυαστική ερμηνεία των προβλεπόμενων στη δεύτερη και στην τρίτη περίπτωση του άρθρου 51, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α′, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξαιρέσεων από την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου. Ως προς τούτο, τυχόν ερμηνεία της τρίτης περίπτωσης της διάταξης αυτής βάσει της οποίας θα ενέπιπτε στην εκεί προβλεπόμενη εξαίρεση κάθε εκδιδόμενη από το Συμβούλιο εκτελεστική πράξη θα καθιστούσε κενή περιεχομένου την εξαίρεση που προβλέπεται στη δεύτερη περίπτωση της ίδιας διάταξης. Πράγματι, η τελευταία αυτή εξαίρεση αφορά τις πράξεις του Συμβουλίου που εκδίδονται βάσει κανονισμού για μέτρα εμπορικής άμυνας του άρθρου 207 ΣΛΕΕ και αφορά επομένως την περίπτωση ακριβώς εκείνη όπου το θεσμικό αυτό όργανο εκτελεί πράξη της Ένωσης.

51 Λαμβανόμενων υπόψη των ανωτέρω στοιχείων, απόφαση όπως η προσβαλλόμενη δεν είναι δυνατόν να θεωρηθεί ως εκδοθείσα κατά την άσκηση εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στο Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 291, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

52 Κατά τα λοιπά, διαπιστώνεται ότι ο κανονισμός 1173/2011, δυνάμει του οποίου εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, ουδόλως παραπέμπει στο άρθρο 291, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ.

53 Επιπλέον, ο κανονισμός αυτός βασίζεται στα άρθρα 121 και 136 ΣΛΕΕ, όπως σημειώθηκε στη σκέψη 9 της παρούσας αποφάσεως. Πλην όμως, η βάσει των άρθρων αυτών ανάθεση στο Συμβούλιο της αρμοδιότητας της οποίας την εκτέλεση αφορά η απόφαση αυτή δεν δικαιολογείται από την ανάγκη να διασφαλιστεί η ενιαία εκτέλεση του εν λόγω κανονισμού, αλλά, όπως αναφέρουν οι αιτιολογικές σκέψεις 16 και 25 αυτού, από τον σκοπό να αποθαρρυνθούν τα κράτη μέλη να προβαίνουν σε ανακριβείς δηλώσεις σε σχέση με τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για τη διεκπεραίωση της αποστολής την οποία τα άρθρα 121 και 126 ΣΛΕΕ αναθέτουν στο Συμβούλιο αναφορικά με τον συντονισμό και την εποπτεία των οικονομικών και δημοσιονομικών πολιτικών των κρατών μελών.

54 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να εκδικάσει την παρούσα προσφυγή.

Επί της προσφυγής

55 Προς στήριξη της προσφυγής, το Βασίλειο της Ισπανίας προβάλλει τέσσερις λόγους ακυρώσεως οι οποίοι αφορούν, αντιστοίχως, προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, προσβολή του δικαιώματος χρηστής διοίκησης, απουσία παράβασης και δυσανάλογο χαρακτήρα του προστίμου που του επέβαλε το Συμβούλιο.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας

Επιχειρήματα των διαδίκων

56 Το Βασίλειο της Ισπανίας διατείνεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση προσβάλλει τα δικαιώματα άμυνας, όπως αυτά διασφαλίζονται στο άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1173/2011, καθώς και στην κατ' εξουσιοδότηση απόφαση 2012/678, στο μέτρο που η προσβαλλόμενη απόφαση του προσάπτει παράβαση βάσει πληροφοριών που συνελέγησαν με την ευκαιρία διαφόρων επισκέψεων που πραγματοποιήθηκαν στην Ισπανία, τον Μάιο, τον Ιούνιο και τον Σεπτέμβριο του 2012, καθώς και τον Σεπτέμβριο του 2013.

57 Συγκεκριμένα, αφενός, οι τρεις πρώτες επισκέψεις κατά τις οποίες συνελέγησαν οι πληροφορίες αυτές έλαβαν χώρα σε χρόνο κατά τον οποίο η τήρηση των δικαιωμάτων άμυνας δεν διασφαλιζόταν ακόμη στα κράτη μέλη όπου διεξάγονταν διαδικασίες έρευνας βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1173/2011, δεδομένου ότι η κατ' εξουσιοδότηση απόφαση 2012/678 δεν είχε ακόμα τεθεί σε ισχύ. Επιπλέον, όλες αυτές οι πληροφορίες είχαν συλλεχθεί πριν ακόμα κινηθεί η διαδικασία έρευνας, τον Ιούλιο του 2014, και επομένως εκτός του πλαισίου της προβλεπόμενης από την κατ' εξουσιοδότηση αυτή απόφαση διαδικασίας και χωρίς να γίνει σεβαστό το δικαίωμα ενημέρωσης το οποίο η εν λόγω κατ' εξουσιοδότηση απόφαση εγγυάται στο οικείο κράτος μέλος. Κατά τα λοιπά, η ίδια κατ' εξουσιοδότηση απόφαση επέβαλε στην Επιτροπή, προτού κινήσει διαδικασία έρευνας, να πραγματοποιήσει μεθοδολογική επίσκεψη, η οποία ωστόσο δεν έλαβε χώρα εν προκειμένω.

58 Αφετέρου, οι συνθήκες υπό τις οποίες συνελέγησαν οι προμνησθείσες πληροφορίες δεν συνάδουν προς τις απαιτήσεις που ορίζει ο νομοθέτης της Ένωσης προς διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας. Συναφώς, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι ο κανονισμός 479/2009 δεν συνιστά νομική βάση που επιτρέπει στη Eurostat να συλλέγει πληροφορίες σχετικά με πιθανές ανακριβείς δηλώσεις, υπό την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011, και ότι δεν είχε ενημερωθεί προηγουμένως για το πραγματικό αντικείμενο των επισκέψεων που έλαβαν χώρα εν προκειμένω. Υπ' αυτές τις συνθήκες, οι ισπανικές αρχές συνεργάστηκαν με την Επιτροπή χωρίς να προβλέψουν ότι οι συλλεγείσες από το θεσμικό αυτό όργανο πληροφορίες θα μπορούσαν μεταγενέστερα να χρησιμοποιηθούν προκειμένου να δικαιολογηθεί η έναρξη διαδικασίας έρευνας.

59 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, απαντά, κατά πρώτο λόγο, ότι οι προγενέστερες της αποφάσεως για την έναρξη έρευνας επισκέψεις διοργανώθηκαν βάσει του κανονισμού 479/2009 και με σκοπό να εξεταστούν τα αναθεωρημένα στοιχεία που γνωστοποίησε το Βασίλειο της Ισπανίας τον Μάιο του 2012, κατόπιν της προσωρινής διαβίβασης τον Απρίλιο του 2012.

60 Κατά δεύτερο λόγο, η Επιτροπή σεβάστηκε τα δικαιώματα άμυνας του Βασιλείου της Ισπανίας από τον χρόνο έκδοσης της αποφάσεως για την έναρξη έρευνας και εφεξής. Ειδικότερα, γνωστοποίησε στο κράτος μέλος αυτό, με την ευκαιρία της κοινοποίησης της εν λόγω αποφάσεως, τις πληροφορίες που διέθετε σχετικά με την ύπαρξη σοβαρών ενδείξεων ως προς την ύπαρξη γεγονότων που ενδέχετο να στοιχειοθετούν παρουσίαση ανακριβών στοιχείων, σύμφωνα με την κατ' εξουσιοδότηση απόφαση 2012/678. Ακολούθως, η Επιτροπή σεβάστηκε τα διάφορα δικαιώματα τα οποία εγγυάται στο Βασίλειο της Ισπανίας το άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1173/2011. Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν υπήρξε προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, το Βασίλειο της Ισπανίας δεν αποδεικνύει ότι η προσβολή αυτή είχε αντίκτυπο στο αποτέλεσμα της διαδικασίας και ότι δικαιολογεί επομένως την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

61 Από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας, σε κάθε διαδικασία που κινείται εναντίον προσώπου και είναι δυνατόν να καταλήξει σε λήψη βλαπτικού μέτρου, συνιστά θεμελιώδη αρχή του δικαίου της Ένωσης, η οποία πρέπει να διασφαλίζεται ακόμη και ελλείψει ειδικών σχετικών διατάξεων, αφενός, και η οποία επιβάλλει να παρέχεται στο πρόσωπο, εις βάρος του οποίου κινήθηκε τέτοια διαδικασία, η δυνατότητα να εκφράζει λυσιτελώς την άποψή του σε σχέση με τα πραγματικά περιστατικά και την παραβίαση του δικαίου της Ένωσης που του προσάπτονται, προτού ληφθεί απόφαση που θίγει σοβαρά τα συμφέροντά του, αφετέρου (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 10ης Ιουλίου 1986, Βέλγιο κατά Επιτροπής, 40/85, EU:C:1986:305, σκέψη 28, της 12ης Φεβρουαρίου 1992, Κάτω Χώρες κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-48/90 και C-66/90, EU:C:1992:63, σκέψεις 44 και 45, καθώς και της 14ης Ιουνίου 2016, Marchiani κατά Κοινοβουλίου, C-566/14 P, EU:C:2016:437, σκέψη 51).

62 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση βασίζεται σε πληροφορίες που συνελέγησαν από υπηρεσία της Επιτροπής, ήτοι τη Eurostat, με την ευκαιρία επισκέψεων που πραγματοποιήθηκαν στην Ισπανία τον Μάιο, τον Ιούνιο και τον Σεπτέμβριο του 2012, καθώς και τον Σεπτέμβριο του 2013, δηλαδή πριν από τη λήψη της αποφάσεως για την έναρξη έρευνας, στις 11 Ιουλίου 2014, και, για τρεις εξ αυτών, πριν από την έναρξη ισχύος της κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεως 2012/678, στις 26 Νοεμβρίου 2012.

63 Επομένως, είναι αναγκαίο να εξετασθεί, κατά πρώτο λόγο, κατά πόσον το γεγονός ότι οι πληροφορίες αυτές συνελέγησαν πριν από τα δύο ανωτέρω χρονικά σημεία συνεπάγεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση προσβάλλει τα δικαιώματα άμυνας.

64 Πρέπει να επισημανθεί συναφώς ότι, όσον αφορά διαδικασίες έρευνας, όπως εκείνη που είχε ως αποτέλεσμα την προσβαλλόμενη απόφαση, το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θέσπισαν ειδικές διατάξεις προκειμένου να διασφαλίσουν την τήρηση των δικαιωμάτων άμυνας. Τούτες περιέχονται στο άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1173/2011 και εφαρμόζονται από την έναρξη ισχύος του, στις 13 Δεκεμβρίου 2011. Οι ειδικές αυτές διατάξεις προβλέπουν ότι η Επιτροπή δύναται να αποφασίσει να κινήσει έρευνα όταν κρίνει ότι υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ως προς την ύπαρξη γεγονότων που ενδέχεται να στοιχειοθετούν παρουσίαση ανακριβών στοιχείων. Επιπλέον, οι ίδιες διατάξεις επιβάλλουν στο θεσμικό αυτό όργανο, στην περίπτωση που κάνει χρήση της δυνατότητας αυτής, να σέβεται πλήρως τα δικαιώματα άμυνας του οικείου κράτους μέλους και, ειδικότερα, να λαμβάνει υπόψη τις παρατηρήσεις που υποβάλλει το κράτος μέλος αυτό κατά τη διάρκεια της έρευνας, καθώς

και να του δίνει την ευκαιρία να τοποθετηθεί επί των υπό έρευνα ζητημάτων προτού υποβάλει στο Συμβούλιο πρόταση για λήψη αποφάσεως, ούτως ώστε η τελευταία να βασίζεται μόνο στα γεγονότα εκείνα επί των οποίων το εν λόγω κράτος μέλος υπέβαλε παρατηρήσεις.

65 Επομένως, η Επιτροπή δεν δύναται μόνον, από τις 13 Δεκεμβρίου 2011, να συλλέγει πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη σοβαρών ενδείξεων ως προς την ύπαρξη γεγονότων που ενδέχεται να στοιχειοθετούν παρουσίαση ανακριβών στοιχείων, υπό την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011, αλλά υποχρεούται επίσης να συλλέγει τέτοιες πληροφορίες πριν από κάθε έναρξη διαδικασίας έρευνας βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού, στο πλαίσιο της οποίας θα πρέπει στη συνέχεια να διασφαλίζεται ο πλήρης σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας του οικείου κράτους μέλους.

66 Υπ' αυτές τις συνθήκες, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, εφόσον οι διάφορες επισκέψεις που πραγματοποιήθηκαν εν προκειμένω στην Ισπανία διοργανωθήκαν από τον Μάιο του 2012 και εφεξής, δηλαδή μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού 1173/2011, στις 13 Δεκεμβρίου 2011, το γεγονός ότι η Eurostat συνέλεξε επί τη ευκαιρία τους τις πληροφορίες που αναφέρθηκαν στη σκέψη 62 της παρούσας αποφάσεως συνεπάγεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν προσβάλλει τα δικαιώματα άμυνας.

67 Όσον αφορά, κατά δεύτερο λόγο, τα επιχειρήματα του Βασιλείου της Ισπανίας ότι οι συνθήκες υπό τις οποίες συνελέγησαν οι προμνησθείσες πληροφορίες δεν συνάδουν προς τις απαιτήσεις που ορίζει ο νομοθέτης της Ένωσης προς διασφάλιση του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας, όπως προκύπτει από τη σκέψη 64 της παρούσας αποφάσεως, το οικείο κράτος μέλος μπορεί, καταρχήν, να επικαλεστεί πλήρως τα εν λόγω δικαιώματα μετά την έναρξη της διαδικασίας έρευνας που προβλέπεται στο άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1173/2011, δεδομένου ότι μόνον η διαδικασία αυτή μπορεί να καταλήξει σε απόφαση περί επιβολής κύρωσης στο εν λόγω κράτος μέλος για τον λόγο ότι προέβη σε ανακριβείς δηλώσεις υπό την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού.

68 Πάντως, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει επίσης ότι στο πλαίσιο διαδικασίας δυνάμενης να καταλήξει σε πράξη με την οποία διαπιστώνεται η ύπαρξη παράβασης είναι σημαντικό να διασφαλίζεται ότι δεν θίγεται η άσκηση των δικαιωμάτων άμυνας στην περίπτωση που δρομολογούνται, πριν από την έναρξη της διαδικασίας αυτής, ενέργειες για τη συλλογή πληροφοριών που ενδέχεται να είναι καθοριστικής σημασίας για τη στοιχειοθέτηση τέτοιας παράβασης (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 7ης Ιανουαρίου 2004, Aalborg Portland κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P και C-219/00 P, EU:C:2004:6, σκέψεις 63 έως 65, καθώς και της 27ης Απριλίου 2017, FSL κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-469/15 P, EU:C:2017:308, σκέψη 43).

69 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι η Eurostat προέβη στις τέσσερις επισκέψεις, από τις οποίες κατέστη δυνατό να συλλέξει τις πληροφορίες στις οποίες στηρίχτηκε το Συμβούλιο στην προσβαλλόμενη απόφαση, βασιζόμενη ακριβώς στον κανονισμό 479/2009. Πράγματι, όπως προκύπτει από τις επιστολές και από τις εκθέσεις που προσκομίστηκαν στο παράρτημα του δικογράφου της προσφυγής, καταρχάς, οι δύο επισκέψεις που έλαβαν χώρα τον Ιούνιο και τον Σεπτέμβριο του 2012 διοργανώθηκαν ως «επισκέψεις διαλόγου», υπό την έννοια του άρθρου 11α του κανονισμού αυτού, στη συνέχεια, η επίσκεψη που έλαβε χώρα τον Μάιο του 2012 διοργανώθηκε ως «επίσκεψη τεχνικής φύσεως, προπαρασκευαστική» της πρώτης από τις δύο επισκέψεις διαλόγου και, τέλος, αυτή του Σεπτεμβρίου του 2013 ως «επίσκεψη ad hoc».

70 Υπ' αυτές τις περιστάσεις, είναι αναγκαίο να καθοριστεί κατά πόσον ο κανονισμός 479/2009 επιτρέπει τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με την ύπαρξη πιθανών ανακριβών δηλώσεων, υπό την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011, και, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, κατά πόσον οι συνθήκες διοργάνωσης των επισκέψεων κατά τις οποίες συνελέγησαν οι πληροφορίες

αυτές εν προκειμένω ήταν σύμφωνες προς τις διαδικαστικές απαιτήσεις που προβλέπει ο νομοθέτης της Ένωσης και παρέσχον στο Βασίλειο της Ισπανίας τη δυνατότητα να ασκήσει τα δικαιώματά του άμυνας στο πλαίσιο της επακόλουθης διαδικασίας έρευνας.

71 Όσον αφορά, πρώτον, το ζήτημα κατά πόσον η συλλογή πληροφοριών σχετικά με την ύπαρξη πιθανών ανακριβών δηλώσεων επιτρέπεται από τον κανονισμό 479/2009, πρέπει να σημειωθεί, αφενός, ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού επιβάλλει στα κράτη μέλη να γνωστοποιούν στην Επιτροπή, δύο φορές τον χρόνο, τα στοιχεία σχετικά με το δημόσιο έλλειμμά τους καθώς και το προϋπολογισθέν και το πραγματικό ύψος του δημόσιου χρέους τους, προκειμένου να είναι το θεσμικό αυτό όργανο και το Συμβούλιο σε θέση να ασκήσουν τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους δυνάμει των άρθρων 121 και 126 ΣΛΕΕ, καθώς και του πρωτοκόλλου 12. Ωστόσο, όταν τα στοιχεία αυτά συνιστούν ανακριβείς δηλώσεις εκ μέρους κράτους μέλους, το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011 επιτρέπει όντως στο Συμβούλιο να του καταλογίσει παράβαση και να του επιβάλει πρόστιμο, όπως υπογράμμισε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 66 των προτάσεών της.

72 Αφετέρου, το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 479/2009, υπό το φως των αιτιολογικών σκέψεων 9 και 10 του κανονισμού αυτού, αναθέτει στη Eurostat την ειδική ευθύνη να προβαίνει, εξ ονόματος της Επιτροπής, σε αντικειμενική και ανεξάρτητη αξιολόγηση της ποιότητας των στοιχείων αυτών, ελέγχοντας τη συμμόρφωσή τους προς τους λογιστικούς κανόνες, την πληρότητα, την αξιοπιστία, την επικαιρότητα και τη συνέπειά τους. Για τον σκοπό αυτό, η Eurostat δύναται, μεταξύ άλλων, να πραγματοποιεί, δυνάμει του άρθρου 11α του ίδιου κανονισμού, τις λεγόμενες επισκέψεις «διαλόγου» στα κράτη μέλη, με σκοπό την επανεξέταση των πραγματικών στοιχείων που γνωστοποιήθηκαν, τη μεθοδολογική τους αξιολόγηση και την αξιολόγηση της συμμόρφωσής τους προς τους λογιστικούς κανόνες, καθώς και τον εντοπισμό κινδύνων ή ενδεχόμενων προβλημάτων σχετικά με την ποιότητά τους. Η υπηρεσία αυτή της Επιτροπής εξουσιοδοτείται, επομένως, να εντοπίζει, στο πλαίσιο αυτό και εν γένει, τυχόν κινδύνους και προβλήματα σχετικά με την αξιοπιστία των επίμαχων στοιχείων.

73 Συνεπώς, ο κανονισμός 479/2009, και ειδικότερα το άρθρο 11α, συνιστούσε νομική βάση που επέτρεπε στη Eurostat να συλλέξει, στο πλαίσιο επισκέψεων όπως οι δύο επισκέψεις διαλόγου και η τεχνικής φύσεως προπαρασκευαστική επίσκεψη που αναφέρθηκαν στη σκέψη 69 της παρούσας αποφάσεως, πληροφορίες σχετικά με τυχόν ανακριβείς δηλώσεις.

74 Όσον αφορά την τέταρτη επίσκεψη που μνημονεύθηκε στην ίδια σκέψη, η οποία πραγματοποιήθηκε προκειμένου να διερευνηθεί το ειδικό ζήτημα των λογαριασμών της Αυτόνομης Κοινότητας της Βαλένθια, διαπιστώνεται, πάντως, ότι τέτοια επίσκεψη δεν προβλέπεται ρητώς στον κανονισμό 479/2009.

75 Εντούτοις, το άρθρο 11 του κανονισμού αυτού προβλέπει ότι η Eurostat εξασφαλίζει μόνιμο διάλογο με τις στατιστικές υπηρεσίες των κρατών μελών. Ένας τέτοιος, όμως, μόνιμος διάλογος συνεπάγεται αναγκαστικά ότι η Eurostat δύναται να πραγματοποιεί διάφορες επισκέψεις και αποστολές που απαιτούνται προς εκτέλεση της αποστολής της, πέραν των επισκέψεων που προβλέπονται ειδικά στο εν λόγω άρθρο. Επιπροσθέτως, στις αιτιολογικές σκέψεις 7 και 8 του κανονισμού 1173/2011, η Επιτροπή καλείται ειδικώς να πραγματοποιεί, στο πλαίσιο του προμνησθέντος μονίμου διαλόγου, επιτόπιες αποστολές και αποστολές εποπτείας στα κράτη μέλη.

76 Υπ' αυτές τις συνθήκες, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το άρθρο 11 του κανονισμού 479/2009 συνιστούσε νομική βάση που επέτρεπε στην Eurostat να συλλέξει πληροφορίες σχετικά με τυχόν ανακριβείς δηλώσεις στο πλαίσιο της τέταρτης αυτής επίσκεψης.

77 Όσον αφορά, εξάλλου, το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας ότι η μεθοδολογική επίσκεψη πρέπει να πραγματοποιείται πριν από την έναρξη διαδικασίας έρευνας, αρκεί η διαπίστωση ότι η κατ' εξουσιοδότηση απόφαση 2012/678 προβλέπει, στο άρθρο 2, παράγραφος 3, ότι η Επιτροπή δύναται να επιλέξει να μην κινήσει έρευνα όσο δεν έχει πραγματοποιηθεί τέτοια επίσκεψη, χωρίς επομένως να της επιβάλλει σχετική υποχρέωση.

78 Όσον αφορά, δεύτερον, το ζήτημα κατά πόσον οι τέσσερις επίμαχες επισκέψεις διεξήχθησαν τηρουμένων των διαδικαστικών απαιτήσεων που ορίζει ο νομοθέτης της Ένωσης και κατά τρόπο ώστε να μην υπονομευθεί η άσκηση των δικαιωμάτων άμυνας του Βασιλείου της Ισπανίας στο πλαίσιο της επακόλουθης διαδικασίας έρευνας, επισημαίνεται, αφενός, ότι το άρθρο 11, παράγραφος 2, του κανονισμού 479/2009 προβλέπει ότι τα προσωρινά πορίσματα στο πλαίσιο των επισκέψεων διαλόγου που διοργανώνονται στα κράτη μέλη πρέπει να διαβιβάζονται σ' αυτά ώστε να είναι σε θέση να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους.

79 Εν προκειμένω, τα προσωρινά πορίσματα που αντλήθηκαν στο πλαίσιο της τεχνικής φύσεως επισκέψεως για την προετοιμασία των δύο επισκέψεων διαλόγου, που μνημονεύθηκαν στη σκέψη 69 της παρούσας αποφάσεως, υποβλήθηκαν στο Βασίλειο της Ισπανίας προς διατύπωση παρατηρήσεων, όπως προκύπτει από την προσκομισθείσα στο παράρτημα του δικογράφου της προσφυγής έκθεση της Eurostat, στην οποία ενσωματώνονται οι παρατηρήσεις που διατύπωσε το κράτος μέλος αυτό κατόπιν της κοινοποίησης προσωρινού κειμένου του εγγράφου αυτού. Επιπροσθέτως, το εν λόγω κράτος μέλος ενημερώθηκε εκ των προτέρων λεπτομερώς για το ακριβές αντικείμενο των επισκέψεων αυτών, και ιδίως για το γεγονός ότι αφορούσαν, μεταξύ άλλων ζητημάτων, στοιχεία σχετικά με την Αυτόνομη Κοινότητα της Βαλένθια, όπως προκύπτει από τα έγγραφα που μνημονεύθηκαν στην ίδια σκέψη 69.

80 Αφετέρου, το Βασίλειο της Ισπανίας ενημερώθηκε, κατά τρόπο αρκούντως σαφή και συγκεκριμένο, πριν από την επίσκεψη που διοργανώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2013, ότι αυτή θα αφορούσε ειδικότερα τυχόν ανακριβείς δηλώσεις για στοιχεία σχετικά με την Αυτόνομη Κοινότητα της Βαλένθια, όπως μαρτυρούν τα ίδια έγγραφα.

81 Υπ' αυτές τις περιστάσεις, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι συνθήκες διοργάνωσης των επισκέψεων που πραγματοποιήθηκαν από τη Eurostat στην Ισπανία τον Μάιο, τον Ιούνιο και τον Σεπτέμβρη του 2012, καθώς και τον Σεπτέμβρη του 2013, κατά τις οποίες συνελέγησαν οι πληροφορίες στις οποίες στηρίζεται η προσβαλλόμενη απόφαση, ήταν σύμφωνες προς τις διαδικαστικές απαιτήσεις που προβλέπονται στο δίκαιο της Ένωσης.

82 Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας έρευνας που προηγήθηκε της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν υπονομεύθηκε η άσκηση των δικαιωμάτων άμυνας του Βασιλείου της Ισπανίας από τις επισκέψεις κατόπιν των οποίων η Eurostat συνέλεξε τις εν λόγω πληροφορίες πριν από την έναρξη της διαδικασίας αυτής.

83 Από το σύνολο των προπαρατεθεισών σκέψεων προκύπτει ότι, στην προσβαλλόμενη απόφαση, το Συμβούλιο στηρίχθηκε σε πληροφορίες που συνελέγησαν κατά τις επισκέψεις αυτές χωρίς να προσβάλει τα δικαιώματα άμυνας του Βασιλείου της Ισπανίας.

84 Ως εκ τούτου, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως είναι αβάσιμος.

Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται προσβολή του δικαιώματος χρηστής διοίκησης

Επιχειρήματα των διαδίκων

85 Το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση προσβάλλει το δικαίωμα χρηστής διοίκησης που κατοχυρώνεται στο άρθρο 41, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης).

86 Συγκεκριμένα, δεν συνάδει με την εγγενή στο ανωτέρω δικαίωμα επιταγή αντικειμενικής αμεροληψίας το να αναθέτει η Επιτροπή τη διεξαγωγή μιας βασιζόμενης στο άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1173/2011 διαδικασίας έρευνας στα πρόσωπα εκείνα τα οποία συμμετείχαν προηγουμένως στις επισκέψεις, κατόπιν των οποίων το θεσμικό αυτό όργανο έκρινε ότι συνέτρεχαν σοβαρές ενδείξεις γεγονότων που δικαιολογούσαν την έναρξη τέτοιας διαδικασίας. Πλην όμως, εν προκειμένω, τρεις από τους δεκατέσσερις υπαλλήλους που συμμετείχαν στις επισκέψεις που πραγματοποίησε η Eurostat στην Ισπανία, πριν από τη λήψη της αποφάσεως για την έναρξη έρευνας, συμμετείχαν επίσης στην τετραμελή ομάδα που συστάθηκε στη συνέχεια από την Επιτροπή στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας. Επιπλέον, η υπηρεσία στην οποία ανήκουν τα τρία αυτά πρόσωπα, δηλαδή η Eurostat, ενέχει κίνδυνο μεροληψίας στο μέτρο που είναι αρμόδια για την αξιολόγηση των διαβιβαζόμενων από τα κράτη μέλη στοιχείων σχετικά με το χρέος και το έλλειμμα και έχει ως εκ τούτου συμφέρον να διεξαχθεί διαδικασία έρευνας εις βάρος του κράτους μέλους στο οποίο προσάπτεται ότι παραποίησε τα εν λόγω στοιχεία. Υπ' αυτές τις συνθήκες, πρέπει να συναχθεί ότι η διαδικασία έρευνας διεξήχθη υπό συνθήκες που δεν διασφάλιζαν την αντικειμενική αμεροληψία της Επιτροπής και ότι η προσβολή αυτή του δικαιώματος της χρηστής διοίκησης καθιστά παράνομη την προσβαλλόμενη απόφαση που εκδόθηκε από το Συμβούλιο κατά το πέρας της προμνησθείσας διαδικασίας.

87 Καίτοι διατείνεται ότι το Βασίλειο της Ισπανίας δεν δύναται να επικαλεστεί το άρθρο 41, παράγραφος 1, του Χάρτη, στο μέτρο που είναι κράτος μέλος και όχι πρόσωπο κατά την έννοια της διάταξης αυτής, το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, αναγνωρίζει ότι το κράτος μέλος αυτό μπορεί να προβάλει προς όφελός του την αρχή της χρηστής διοίκησης ως γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης. Πάντως, το γεγονός ότι η Επιτροπή αναθέτει τη διεξαγωγή διαδικασίας έρευνας, κινηθείσας βάσει του κανονισμού 1173/2011, σε υπαλλήλους που προηγουμένως συμμετείχαν σε επισκέψεις που διοργανώθηκαν βάσει του κανονισμού 479/2009 δεν συνιστά παραβίαση της εν λόγω αρχής, δεδομένου ότι τα δυο επίμαχα διαδικαστικά πλαίσια είναι από νομικής απόψεως διαφορετικά. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο καθόσον, κατά το πέρας της εν λόγω διαδικασίας έρευνας, διαφορετικό θεσμικό όργανο από την Επιτροπή, τουτέστιν το Συμβούλιο, είναι εκείνο που καλείται να εκδώσει απόφαση σε σχέση με την ύπαρξη παραποίησης των στοιχείων και να επιβάλει πρόστιμο στο οικείο κράτος μέλος.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

88 Το άρθρο 41, παράγραφος 1, του Χάρτη, το οποίο φέρει τον τίτλο «Δικαίωμα χρηστής διοίκησης» και περιλαμβάνεται μεταξύ των διατάξεων του τιτλοφορούμενου «Δικαιώματα των πολιτών» τίτλου V του ίδιου Χάρτη, ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην αμερόληπτη εξέταση των υποθέσεών του από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης.

89 Εν προκειμένω, την ανωτέρω διάταξη επικαλείται κράτος μέλος. Ανεξαρτήτως του κατά πόσον αυτό μπορεί να εκληφθεί ως, ή να εξομοιωθεί με, «πρόσωπο», κατά την έννοια της ως άνω διάταξης, με αποτέλεσμα να δύναται επομένως να επικαλεστεί το δικαίωμα που αυτή κατοχυρώνει, κάτι που αμφισβητούν το Συμβούλιο και η Επιτροπή, πρέπει να τονιστεί ότι το δικαίωμα αυτό αντανακλά μια

γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης (απόφαση της 8 Μαΐου 2014, N., C-604/12, EU:C:2014:302, σκέψη 49), επίκληση της οποίας χωρεί από τα κράτη μέλη και βάσει της οποίας πρέπει, ως εκ τούτου, να εκτιμηθεί η νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως.

90 Πράγματι, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι τα θεσμικά όργανα της Ένωσης οφείλουν να σέβονται την εν λόγω γενική αρχή του δικαίου στο πλαίσιο διοικητικών διαδικασιών, οι οποίες κινούνται εις βάρος των κρατών μελών και μπορούν να καταλήξουν σε βλαπτικές για αυτά αποφάσεις (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 15ης Ιουλίου 2004, Ισπανία κατά Επιτροπής, C-501/00, EU:C:2004:438, σκέψη 52, καθώς και της 24ης Ιουνίου 2015, Γερμανία κατά Επιτροπής, C-549/12 P και C-54/13 P, EU:C:2015:412, σκέψη 89 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

91 Ειδικότερα, τα θεσμικά αυτά όργανα οφείλουν να συμμορφώνονται προς την επιταγή της αμεροληψίας, ως προς αμφότερες τις πτυχές της, οι οποίες είναι, αφενός, η υποκειμενική αμεροληψία, κατά την οποία κανένα μέλος του οικείου θεσμικού οργάνου δεν πρέπει να εκδηλώνει μεροληψία ή προσωπικές προκαταλήψεις, και, αφετέρου, η αντικειμενική αμεροληψία, κατά την οποία το θεσμικό αυτό όργανο πρέπει να παρέχει επαρκή εχέγγυα για τον αποκλεισμό κάθε εύλογης αμφιβολίας σχετικά με ενδεχόμενη προκατάληψη (απόφαση της 11ης Ιουλίου 2013, Ziegler κατά Επιτροπής, C-439/11 P, EU:C:2013:513, σκέψεις 154 και 155 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

92 Εν προκειμένω, το Βασίλειο της Ισπανίας δεν αμφισβητεί μεν την υποκειμενική αμεροληψία της Επιτροπής, πλην όμως υποστηρίζει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι παράνομη διότι το ανωτέρω θεσμικό όργανο δεν τήρησε την επιταγή αντικειμενικής αμεροληψίας, καθόσον ανέθεσε τη διεξαγωγή της διαδικασίας έρευνας σε ομάδα αποτελούμενη, σε μεγάλο βαθμό, από υπαλλήλους της Eurostat οι οποίοι είχαν ήδη συμμετάσχει σε επισκέψεις που διοργανώθηκαν στην Ισπανία από την υπηρεσία αυτή πριν από την έναρξη της εν λόγω διαδικασίας.

93 Προκαταρκτικώς, πρέπει να επισημανθεί ότι, όπως ορθώς υποστηρίζει το Βασίλειο της Ισπανίας, αβάσιμα διατείνονται το Συμβούλιο και η Επιτροπή ότι η ανωτέρω επιχειρηματολογία πρέπει να απορριφθεί καθότι, κατά το πέρας της διαδικασίας έρευνας, την προσβαλλόμενη απόφαση εξέδωσε το Συμβούλιο και όχι η Επιτροπή.

94 Πράγματι, λαμβανομένης υπόψη της παρατεθείσας στη σκέψη 91 της παρούσας αποφάσεως νομολογίας του Δικαστηρίου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, οσάκις ανατίθενται σε περισσότερα θεσμικά όργανα της Ένωσης δικές του διακριτές αρμοδιότητες στο πλαίσιο διαδικασίας κινηθείσας κατά κράτους μέλους και δυνάμενης να καταλήξει σε βλαπτική για αυτό απόφαση, κάθε ένα εκ των θεσμικών αυτών οργάνων οφείλει, στο μέτρο που το αφορά, να συμμορφώνεται προς την επιταγή αντικειμενικής αμεροληψίας. Επομένως, ακόμα και στην περίπτωση που μόνον ένα εξ αυτών παρέβη την επιταγή αυτή, η παράβαση αυτή είναι ικανή να καταστήσει παράνομη την απόφαση που εκδίδει το έτερο όργανο κατά το πέρας της συγκεκριμένης διαδικασίας.

95 Κατά συνέπεια, στο Δικαστήριο απόκειται να κρίνει κατά πόσον η Επιτροπή προσφέρει επαρκή εχέγγυα ώστε να αποκλεισθεί κάθε εύλογη αμφιβολία ως προς ενδεχόμενη προκατάληψη εκ μέρους της, στην περίπτωση που αναθέτει τη διεξαγωγή διαδικασίας έρευνας, όπως αυτή που κατέληξε στην προσβαλλόμενη απόφαση, σε ομάδα αποτελούμενη, σε μεγάλο βαθμό, από υπαλλήλους της Eurostat που είχαν ήδη συμμετάσχει σε επισκέψεις που διοργανώθηκαν στο οικείο κράτος μέλος από την υπηρεσία αυτή, πριν από την έναρξη της εν λόγω διαδικασίας.

96 Διαπιστώνεται, συναφώς, ότι οι επισκέψεις αυτές, αφενός, και η διαδικασία αυτή έρευνας, αφετέρου, εμπίπτουν σε χωριστά νομικά πλαίσια και έχουν διαφορετικό αντικείμενο.

97 Πράγματι, αντικείμενο των επισκέψεων τις οποίες η Eurostat δύναται να πραγματοποιεί στα κράτη μέλη βάσει των άρθρων 11 και 11α του κανονισμού 479/2009 είναι να δοθεί στην υπηρεσία αυτή της Επιτροπής η δυνατότητα να προβεί, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού,

σε αξιολόγηση της ποιότητας των στοιχείων που γνωστοποιούν τα κράτη μέλη δυο φορές το χρόνο σε σχέση με το δημόσιο χρέος και το δημόσιο έλλειμμά τους, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 72 και 75 της παρούσας αποφάσεως.

98 Από την πλευρά της, η διαδικασία έρευνας διέπεται από το άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1173/2011 και έχει ως αντικείμενο, σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, να δοθεί στην Επιτροπή η δυνατότητα να διεξαγάγει κάθε αναγκαία έρευνα προκειμένου να αποδείξει την ύπαρξη, από πρόθεση ή από βαριά αμέλεια, ανακριβών δηλώσεων σχετικά με τα εν λόγω στοιχεία, οσάκις εκτιμά ότι υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ως προς την ύπαρξη γεγονότων που ενδέχεται να στοιχειοθετούν τέτοιες δηλώσεις.

99 Λαμβανομένων υπόψη των διακριτών αυτών νομικών πλαισίων και των διαφορετικών αντικειμένων, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, ακόμη και αν ενδέχεται να συμπίπτουν εν μέρει τα στοιχεία που αφορούν οι εν λόγω επισκέψεις, αφενός, και η εν λόγω διαδικασία έρευνας, αφετέρου, η αξιολόγηση στην οποία η Eurostat και η Επιτροπή καλούνται, αντιστοίχως, να προβούν ως προς τα στοιχεία αυτά είναι, αντιθέτως, οπωσδήποτε διαφορετική.

100 Κατά συνέπεια, οι αξιολογήσεις ως προς την ποιότητα ορισμένων από τα στοιχεία αυτά, στις οποίες προβαίνει η Eurostat κατά το πέρας των επισκέψεων που πραγματοποιεί σε κράτος μέλος, δεν προδικάζουν, αυτές καθαυτές, τη θέση που ενδεχομένως θα λάβει η Επιτροπή ως προς την ύπαρξη ανακριβών δηλώσεων σε σχέση με τα ίδια αυτά στοιχεία, στην περίπτωση που το θεσμικό αυτό όργανο αποφασίσει να κινήσει σχετική διαδικασία έρευνας.

101 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι από την ανάθεση, αυτήν καθαυτήν, της διεξαγωγής διαδικασίας έρευνας βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011 σε ομάδα αποτελούμενη, σε μεγάλο βαθμό, από υπαλλήλους της Eurostat οι οποίοι είχαν ήδη συμμετάσχει σε επισκέψεις που διοργάνωσε η υπηρεσία αυτή στο οικείο κράτος μέλος, βάσει του κανονισμού 479/2009, πριν από την έναρξη της διαδικασίας, δεν είναι δυνατόν να καταλήξει το Δικαστήριο στο συμπέρασμα ότι η απόφαση που εκδόθηκε μετά το πέρας της εν λόγω διαδικασίας είναι παράνομη λόγω παράβασης της επιταγής αντικειμενικής αμεροληψίας που βαραίνει την Επιτροπή.

102 Επιπροσθέτως, πρέπει να επισημανθεί, αφενός, ότι το άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1173/2011 αναθέτει όχι στη Eurostat, τα καθήκοντα της οποίας καθορίζονται σαφώς από τον κανονισμό 479/2009 όπως σημειώθηκε στη σκέψη 72 της παρούσας αποφάσεως, αλλά στην Επιτροπή και, επομένως, στους επιτρόπους που ενεργούν συλλογικά, πρώτον, την εξουσία να αποφασίσουν την έναρξη διαδικασίας έρευνας, δεύτερον, την ευθύνη για τη διεξαγωγή της έρευνας, και, τρίτον, τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Συμβούλιο τις συστάσεις και τις προτάσεις που επιβάλλονται κατά το πέρας της τελευταίας.

103 Αφετέρου, ο κανονισμός 1173/2011 δεν αναθέτει καμία ειδική αρμοδιότητα στους υπαλλήλους της Eurostat κατά τη διεξαγωγή της διαδικασίας έρευνας.

104 Υπ' αυτές τις συνθήκες, πρέπει να γίνει δεκτό ότι τα καθήκοντα που ανατίθενται στους υπαλλήλους της Eurostat κατά την εν λόγω διαδικασία έρευνας δεν είναι εν τέλει καθοριστικά ούτε για τη διεξαγωγή ούτε για την έκβαση της διαδικασίας αυτής.

105 Από τις προηγηθείσες σκέψεις προκύπτει ότι δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι η ανάθεση της διεξαγωγής διαδικασίας έρευνας σε ομάδα αποτελούμενη, σε μεγάλο βαθμό, από υπαλλήλους της Eurostat οι οποίοι είχαν ήδη συμμετάσχει σε επισκέψεις που διοργάνωσε η υπηρεσία αυτή στην Ισπανία, πριν από την έναρξη της διαδικασίας αυτής, καθιστά παράνομη την προσβαλλόμενη απόφαση λόγω φερόμενης παράβασης από την Επιτροπή της επιταγής αντικειμενικής αμεροληψίας.

106 Ως εκ τούτου, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως είναι αβάσιμος.

Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι δεν υφίσταται παράβαση

Επιχειρήματα των διαδίκων

107 Το Βασίλειο της Ισπανίας ισχυρίζεται ότι, εν προκειμένω, δεν πληρούνταν οι επιμέρους προϋποθέσεις του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011, ούτως ώστε να διαπιστώσει το Συμβούλιο εγκύρως την ύπαρξη παράβασης.

108 Ως προς τούτο, το εν λόγω κράτος μέλος υποστηρίζει, πρώτον, ότι τα πραγματικά περιστατικά που του προσήφθησαν δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως «ανακριβής δήλωση». Συγκεκριμένα, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των πραγματικών περιστατικών που συνιστούν ανακριβή δήλωση, με αποτέλεσμα να στοιχειοθετείται παράβαση απαγορευόμενη από το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011, και εκείνων που συνιστούν απλή αναθεώρηση των στοιχείων που γνωστοποιήθηκαν προηγουμένως στη Eurostat, η οποία αποτελεί ενέργεια που επιτρέπεται δυνάμει του άρθρου 6 του κανονισμού 479/2009. Ακριβέστερα, το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011 έχει την έννοια ότι επιτρέπει αποκλειστικά στο Συμβούλιο να επιβάλλει κυρώσεις για ανακριβείς δηλώσεις στις οποίες προβαίνουν τα κράτη μέλη σε σχέση με πραγματικά στοιχεία. Αντιθέτως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι οι ανακριβείς δηλώσεις σχετικά με στοιχεία προβλέψεων δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης αυτής. Συγκεκριμένα, τυχόν αντίθετη ερμηνεία θα καθιστούσε άνευ αντικειμένου το άρθρο 6 του κανονισμού 479/2009, στο μέτρο που αυτό επιτρέπει στα κράτη μέλη να αναθεωρούν τα στοιχεία προβλέψεων που γνωστοποίησαν προηγουμένως στη Eurostat. Πλην όμως, εν προκειμένω, τα πραγματικά περιστατικά στα οποία αναφέρεται η προσβαλλόμενη απόφαση θα έπρεπε να έχουν εκληφθεί ως αναθεώρηση των στοιχεία προβλέψεων που γνωστοποιήθηκαν στην Επιτροπή με την κοινοποίηση της 30ής Μαρτίου 2012, κάτι που η Eurostat έλαβε υπόψη δημοσιεύοντας τα επίμαχα αναθεωρημένα στοιχεία.

109 Δεύτερον, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011 επιτρέπει στο Συμβούλιο να επιβάλλει κυρώσεις όχι για όλες τις ανακριβείς δηλώσεις, αλλά μόνον για εκείνες που είχαν ως αποτέλεσμα την υπονόμευση του οικονομικού και δημοσιονομικού συντονισμού και της εποπτείας που διασφαλίζουν το Συμβούλιο, καθώς και η Επιτροπή, δυνάμει των άρθρων 121 και 126 ΣΛΕΕ και του πρωτοκόλλου υπ' αριθ. 12. Πλην όμως, εν προκειμένω, οι προσαπτόμενες στο Βασίλειο της Ισπανίας ανακριβείς δηλώσεις δεν εμπόδισαν σημαντικά το Συμβούλιο και την Επιτροπή να ασκήσουν τα σχετικά τους καθήκοντα, λόγω της ταχύτητας με την οποία αναθεωρήθηκαν ακολούθως τα επίμαχα στοιχεία και λόγω του ποσού των συγκεκριμένων δαπανών.

110 Τρίτον, δεν μπορεί να καταλογιστεί βαριά αμέλεια στο Βασίλειο της Ισπανίας. Συγκεκριμένα, η προσβαλλόμενη απόφαση εστιάζει στην ύπαρξη ανακριβών δηλώσεων που αφορούν αποκλειστικώς το έλλειμμα μίας μόνον αυτόνομης οντότητας, στο πλαίσιο του συνολικού δημοσίου ελλείμματος, ενώ το οικείο κράτος μέλος επέδειξε, στο σύνολό του, επιμέλεια. Επιπλέον, στην απόφαση αυτή ουδόλως συνεκτιμάται η συνεργασία την οποία προσέφερε το εν λόγω κράτος μέλος κατά τη διάρκεια της έρευνας που διεξήγαγε η Επιτροπή, αφότου επισήμανε με δική του πρωτοβουλία τις επίμαχες παρατυπίες στο θεσμικό αυτό όργανο.

111 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, αντιτάσσει, καταρχάς, ότι η δημοσίευση από τη Eurostat αναθεωρημένων στοιχείων δυνάμει του άρθρου 6 του κανονισμού 479/2009 δεν αποκλείει ενδεχόμενη επιβολή κυρώσεων στο οικείο κράτος μέλος, βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011, όταν η δημοσίευση των στοιχείων αυτών πραγματοποιείται κατόπιν ανακριβών δηλώσεων.

112 Στη συνέχεια, το Συμβούλιο και η Επιτροπή παρατηρούν ότι το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011 επιτρέπει την επιβολή κύρωσης για κάθε ανακριβή δήλωση στοιχείων σχετικά με το έλλειμμα και το χρέος που αφορά την εφαρμογή των άρθρων 121 και 126 ΣΛΕΕ, καθώς και του πρωτοκόλλου υπ' αριθ. 12. Συγκεκριμένα, τα στοιχεία αυτά είναι συλλήβδην αναγκαία για την

αποστολή τους που έγκειται στον οικονομικό και δημοσιονομικό συντονισμό και εποπτεία, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 16 του κανονισμού 1173/2011. Υπ' αυτές τις συνθήκες, το αποτέλεσμα μιας ανακριβούς δήλωσης θα έπρεπε να λαμβάνεται υπόψη όχι για να διαπιστωθεί η ύπαρξη παράβασης, αλλά μόνον για τον υπολογισμό του αντίστοιχου προστίμου, όπως επιτρέπει η κατ' εξουσιοδότηση απόφαση 2012/678 και όπως έγινε εν προκειμένω.

113 Όσον αφορά, τέλος, την ύπαρξη καταλογιστέας στο Βασίλειο της Ισπανίας βαριάς αμέλειας, το Συμβούλιο και η Επιτροπή φρονούν, αφενός, ότι το κράτος μέλος αυτό πρέπει να φέρει τη ευθύνη για τις ενέργειες των περιφερειών του, όπως συμβαίνει στο πλαίσιο προσφυγής λόγω παραβάσεως, και ότι δεν επιβεβαιώνεται από τα πραγματικά περιστατικά ο ισχυρισμός ότι το εν λόγω κράτος μέλος επισήμανε με δική του πρωτοβουλία στην Επιτροπή την ύπαρξη ανακριβών δηλώσεων. Αφετέρου, η συνεργασία που το κράτος μέλος αυτό προσέφερε κατά τη διάρκεια της έρευνας δεν ασκεί επιρροή στη διαπίστωση παραβάσεως του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011, αλλά θα μπορούσε να συνεκτιμηθεί ως ελαφρυντική περίσταση στο πλαίσιο του υπολογισμού του προστίμου, όπως επιτρέπει η κατ' εξουσιοδότηση απόφαση 2012/678 και όπως έγινε εν προκειμένω.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

114 Εκ προοιμίου, διαπιστώνεται ότι το Βασίλειο της Ισπανίας δεν αμφισβητεί τα πραγματικά περιστατικά που το Συμβούλιο έλαβε υπόψη εις βάρος του. Είναι επομένως αναμφισβήτητο γεγονός, καταρχάς, ότι με τα στοιχεία που το κράτος μέλος αυτό γνωστοποίησε στην Eurostat στις 30 Μαρτίου 2012 μειώθηκαν τα πραγματικά και τα προϋπολογισθέντα δημόσια ελλείμματά του για τα έτη 2008 έως 2011 κατά 4,5 δισεκατομμύρια ευρώ, εκ των οποίων ποσό 1,9 δισεκατομμυρίων ευρώ αφορούσε μόνον την Αυτόνομη Κοινότητα της Βαλένθια, στη συνέχεια, ότι η μείωση που αφορούσε την οντότητα αυτή οφειλόταν στο ότι η υπηρεσία ελέγχου της αυτόνομης αυτής κοινότητας ενέκρινε επί σειρά ετών λογαριασμούς που ενείχαν παρατυπίες εξαιτίας μη καταχώρισης ορισμένων δαπανών για την υγεία και εξαιτίας μη τήρησης της αρχής της λογιστικής σε δεδουλευμένη βάση, και, τέλος, ότι η κατάσταση αυτή συνεχίστηκε παρά τις επανειλημμένες επισημάνσεις εκ μέρους του ελεγκτικού συνεδρίου της εν λόγω αυτόνομης κοινότητας.

115 Αντιθέτως, το Βασίλειο της Ισπανίας αμφισβητεί τον νομικό χαρακτηρισμό των πραγματικών περιστατικών που έλαβε υπόψη το Συμβούλιο, μέσω τριών ομάδων επιχειρημάτων που υπομνήσθηκαν, ουσιαστικά, στις σκέψεις 108 έως 110 της παρούσας αποφάσεως, και των οποίων η αξιολόγηση επιβάλλει καταρχάς την ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011.

116 Κατά το γράμμα της ανωτέρω διάταξης, για να είναι το Συμβούλιο σε θέση να διαπιστώσει την ύπαρξη παράβασης πρέπει να πληρούνται τρεις προϋποθέσεις. Πρώτον, το οικείο κράτος μέλος πρέπει να έχει προβεί σε ανακριβείς δηλώσεις, δεύτερον, οι ανακριβείς αυτές δηλώσεις πρέπει να αφορούν στοιχεία για το έλλειμμα και το χρέος όσον αφορά την εφαρμογή των άρθρων 121 και 126 ΣΛΕΕ ή του πρωτοκόλλου 12 και, τρίτον, το εν λόγω κράτος μέλος πρέπει να έχει ενεργήσει από πρόθεση ή βαριά αμέλεια.

117 Όσον αφορά, καταρχάς, την πρώτη από τις ως άνω προϋποθέσεις, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει, όπως προκύπτει από τη σκέψη 108 της παρούσας αποφάσεως, ότι το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011 έχει την έννοια ότι οι ανακριβείς δηλώσεις σε σχέση με στοιχεία προβλέψεων δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης αυτής.

118 Συναφώς, πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι το γράμμα του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011 αναφέρεται στο σύνολο των ανακριβών δηλώσεων στις οποίες προβαίνουν τα κράτη μέλη, χωρίς να περιορίζει το πεδίο εφαρμογής της διάταξης αυτής σε ορισμένα είδη δηλώσεων ή

σφαλμάτων. Επιπλέον, η αιτιολογική σκέψη 16 του κανονισμού 1173/2011, όπου εκτίθεται ο επιδιωκόμενος με την εν λόγω διάταξη σκοπός, αναφέρει ότι αυτός έγκειται στο να αποθαρρύνονται τα κράτη μέλη να προβαίνουν σε ανακριβείς δηλώσεις, χωρίς να διακρίνει επιμέρους είδη τους.

119 Πρέπει, επομένως, να γίνει δεκτό ότι το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011, υπό το πρίσμα της αιτιολογικής σκέψης 16 του κανονισμού αυτού, περιλαμβάνει κάθε ανακριβή δήλωση στην οποία προβαίνουν τα κράτη μέλη για στοιχεία σε σχέση με το έλλειμμα και το χρέος τους, τα οποία χρήζουν γνωστοποίησης στη Eurostat βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού 479/2009, όπως σημειώθηκε στη σκέψη 71 της παρούσας αποφάσεως, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που αφορούν στοιχεία προβλέψεων.

120 Το ανωτέρω συμπέρασμα δεν αναιρείται από το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας, κατά το οποίο η υπαγωγή στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011 ανακριβών δηλώσεων σε σχέση με στοιχεία προβλέψεων θα καθιστούσε άνευ περιεχομένου το άρθρο 6 του κανονισμού 479/2009, στο μέτρο που το τελευταίο επιτρέπει στα κράτη μέλη να αναθεωρούν τα στοιχεία προβλέψεων που προηγουμένως γνωστοποίησαν στη Eurostat.

121 Πράγματι, όπως προκύπτει από το ίδιο του το γράμμα, το άρθρο 6 του κανονισμού 479/2009 αποσκοπεί όχι στο να δοθεί στα κράτη μέλη η δυνατότητα να ενημερώνουν τη Eurostat στην ειδική περίπτωση που θα αναθεωρούσαν στοιχεία προβλέψεων μετά τον εντοπισμό ανακριβούς δήλωσης υπό την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011, αλλά στο να τα υποχρεώσει, εν γένει, να ενημερώνουν την υπηρεσία αυτή σε σχέση με κάθε περίπτωση σημαντικής αναθεώρησης των προηγουμένως κοινοποιηθέντων στοιχείων. Υποχρεώνει επομένως τα κράτη μέλη να επισημαίνουν τόσο τις περιπτώσεις αναθεώρησης στοιχείων προβλέψεων όσο και τις περιπτώσεις αναθεώρησης πραγματικών στοιχείων, ανεξαρτήτως της δυνατότητας που παρέχεται στο Συμβούλιο να τους επιβάλει κύρωση όταν τα επίμαχα στοιχεία αποτέλεσαν αντικείμενο ανακριβών δηλώσεων. Η υπαγωγή των ανακριβών δηλώσεων σε σχέση με στοιχεία προβλέψεων στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011 ουδόλως επηρεάζει, ως εκ τούτου, το περιεχόμενο του άρθρου 6 του κανονισμού 479/2009.

122 Κατά συνέπεια, είναι αβάσιμο το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας ότι το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011 έχει την έννοια ότι οι ανακριβείς δηλώσεις σε σχέση με στοιχεία προβλέψεων δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης αυτής.

123 Όσον αφορά, ακολούθως, τη δεύτερη προϋπόθεση που αναφέρθηκε στη σκέψη 116 της παρούσας αποφάσεως, το Βασίλειο της Ισπανίας διατείνεται ότι το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011 επιτρέπει μόνον στο Συμβούλιο να επιβάλλει κυρώσεις για ανακριβείς δηλώσεις που είχαν ως αποτέλεσμα την υπονόμευση του οικονομικού και δημοσιονομικού συντονισμού και της εποπτείας που διασφαλίζουν το Συμβούλιο και η Επιτροπή δυνάμει των άρθρων 121 και 126 ΣΛΕΕ, καθώς και του πρωτοκόλλου 12.

124 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το γράμμα του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011, το Συμβούλιο εξουσιοδοτείται να επιβάλλει κυρώσεις για ανακριβείς δηλώσεις στις οποίες προβαίνουν τα κράτη μέλη με αντικείμενο στοιχεία σε σχέση με το έλλειμμα και το χρέος όσον αφορά την εφαρμογή των άρθρων 121 και 126 ΣΛΕΕ, καθώς και του πρωτοκόλλου 12. Επομένως, η διάταξη αυτή προσδιορίζει τις δηλώσεις αυτές με παραπομπή στο αντικείμενο των οικείων στοιχείων, δηλαδή το έλλειμμα και το χρέος του επίμαχου κράτους μέλους. Αντιθέτως, δεν περιέχει κανένα στοιχείο που να αναφέρεται στο συγκεκριμένο αποτέλεσμα που αναμένεται ότι θα έχουν οι εν λόγω δηλώσεις, αντιθέτως προς ό,τι ισχυρίζεται το Βασίλειο της Ισπανίας.

125 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011 έχει την έννοια ότι επιτρέπει στο Συμβούλιο να επιβάλλει κυρώσεις για κάθε ανακριβή δήλωση που γίνεται αναφορικά με στοιχεία σε σχέση με το χρέος και το έλλειμμα του οικείου κράτους μέλους, ανεξαρτήτως του κατά πόσον αυτές είχαν ως αποτέλεσμα την υπονόμευση του οικονομικού και δημοσιονομικού συντονισμού και της εποπτείας που διασφαλίζουν το Συμβούλιο και η Επιτροπή.

126 Ως εκ τούτου, το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας που παρατέθηκε στη σκέψη 123 της παρούσας αποφάσεως είναι αβάσιμο.

127 Όσον αφορά, τέλος, την τρίτη προϋπόθεση που παρατέθηκε στη σκέψη 116 της παρούσας αποφάσεως, κατά την οποία, για να του καταλογιστεί παράβαση, το οικείο κράτος μέλος πρέπει να έχει ενεργήσει από πρόθεση ή από βαριά αμέλεια, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστηρίζει ότι δεν είναι δυνατόν να γίνει δεκτό ότι η προϋπόθεση αυτή πληρούται, στο μέτρο που, αφενός, οι εν προκειμένω επίμαχες ανακριβείς δηλώσεις δεν αφορούν παρά μόνον το έλλειμμα μιας μόνον αυτόνομης κοινότητας, στο πλαίσιο του συνολικού δημοσίου ελλείμματος και, αφετέρου, στο μέτρο που το ίδιο συνεργάστηκε στην έρευνα που διεξήχθη από την Επιτροπή, αφότου επισήμανε με δική του πρωτοβουλία τις επίμαχες παρατυπίες στο θεσμικό αυτό όργανο.

128 Όσον αφορά, κατά πρώτο λόγο, το επιχείρημα με το οποίο προβάλλεται ότι οι εν προκειμένω επίμαχες ανακριβείς δηλώσεις αφορούν αποκλειστικώς το έλλειμμα μίας μόνον αυτόνομης κοινότητας, στο πλαίσιο του συνολικού δημοσίου ελλείμματος, αρκεί να σημειωθεί ότι η εκτίμηση περί ύπαρξης βαριάς αμέλειας εκ μέρους του οικείου κράτους μέλους, προκειμένου να διαπιστωθεί η προβλεπόμενη στο άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011 παράβαση, δεν εξαρτάται από τον βαθμό σοβαρότητας των παρατυπιών που καθιστούν ανακριβείς τις δηλώσεις στις οποίες προβαίνει το κράτος μέλος αυτό, αλλά από την έκταση της εκ μέρους του εν λόγω κράτους μέλους παράβασης της υποχρέωσης επιμέλειας που αυτό υπέχει κατά την κατάρτιση και την εξακρίβωση των στοιχείων που πρέπει να γνωστοποιηθούν στη Eurostat βάσει του άρθρου 3 του κανονισμού 479/2009.

129 Κατά δεύτερο λόγο, όσον αφορά την περίσταση ότι το Βασίλειο της Ισπανίας συνεργάστηκε στην έρευνα που διεξήγαγε η Επιτροπή, αφότου επισήμανε με δική του πρωτοβουλία τις επίμαχες παρατυπίες στο θεσμικό αυτό όργανο, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, όπως αναφέρθηκε στη σκέψη 65 της παρούσας αποφάσεως, η έναρξη της προβλεπόμενης στο άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού του 1173/2011 διαδικασίας έρευνας πρέπει να δικαιολογείται από την ύπαρξη σοβαρών ενδείξεων για πραγματικά γεγονότα που ενδέχεται να στοιχειοθετούν ανακριβή στοιχεία που παρουσιάστηκαν από πρόθεση ή βαριά αμέλεια.

130 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η ύπαρξη της βαριάς αυτής αμέλειας πρέπει να εκτιμάται βάσει των γεγονότων που στοιχειοθετούν ανακριβείς δηλώσεις, ανεξαρτήτως της συμπεριφοράς του εν λόγω κράτους μέλους μετά από τις δηλώσεις αυτές.

131 Ως εκ τούτου, αντιθέτως προς ό,τι υποστηρίζει το Βασίλειο της Ισπανίας, ούτε η περίσταση ότι οι εν προκειμένω επίμαχες ανακριβείς δηλώσεις δεν αφορούν παρά μόνον το έλλειμμα μιας μόνον αυτόνομης κοινότητας, στο πλαίσιο του συνολικού δημοσίου ελλείμματος, ούτε το γεγονός ότι το εν λόγω κράτος μέλος συνεργάστηκε στην έρευνα που διεξήγαγε η Επιτροπή, αφότου επισήμανε με δική του πρωτοβουλία τις επίμαχες παρατυπίες στο θεσμικό αυτό όργανο, είναι ικανά να θέσουν εν αμφιβόλω τον χαρακτηρισμό της βαριάς αμέλειας που δέχθηκε το Συμβούλιο.

132 Πάντως, πρέπει να επισημανθεί, χωρίς τούτο να ασκεί επιρροή στην ύπαρξη παράβασης, ότι το γεγονός ότι το οικείο κράτος μέλος αποδεικνύει ότι συνεργάστηκε στο πλαίσιο του εντοπισμού ανακριβών δηλώσεων και κατά τη διάρκεια της έρευνας μπορεί να συνεκτιμηθεί ως ελαφρυντική περίσταση κατά τον υπολογισμό του προστίμου, βάσει του άρθρου 14, παράγραφος 3, στοιχείο ε', της κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεως 2012/678.

133 Κατόπιν των ανωτέρω, ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του ως αβάσιμος.

Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, με τον οποίο προβάλλεται δυσανάλογος χαρακτήρας του προστίμου

Επιχειρήματα των διαδίκων

134 Στο δικόγραφο της προσφυγής, το Βασίλειο της Ισπανίας υποστήριξε ότι το πρόστιμο που επιβλήθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση ήταν δυσανάλογο εξαιτίας εσφαλμένου προσδιορισμού του χρονικού πλαισίου που ελήφθη υπόψη για τον υπολογισμό του.

135 Το εν λόγω κράτος μέλος προέβαλε συναφώς ότι το Συμβούλιο παρέβη το άρθρο 14, παράγραφος 2, της κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεως 2012/678, κατά το γράμμα της οποίας το πρόστιμο πρέπει να υπολογίζεται βάσει ενός ποσού αναφοράς που ισούται με το 5 % των ανακριβών στοιχείων «σχετικά με το δημόσιο χρέος […] ανάλογα με το ποια ανακριβή στοιχεία είχαν τον μεγαλύτερο αντίκτυπο […] για τα σχετικά έτη που αφορά η κοινοποίηση». Συγκεκριμένα, η φράση αυτή πρέπει να εκληφθεί υπό την έννοια ότι το Συμβούλιο πρέπει, καταρχάς, να υπολογίσει τον αντίκτυπο των εσφαλμένων δηλώσεων στο επίπεδο του ελλείμματος για κάθε ένα από τα έτη τα οποία καλύπτει η κοινοποίηση και αφορούν οι εν λόγω δηλώσεις, στη συνέχεια, να προσδιορίσει το έτος με τον μεγαλύτερο αντίκτυπο και, τέλος, να καθορίσει το ποσό αναφοράς στηριζόμενο μόνον στον αντίκτυπο αυτό. Εν προκειμένω, βάσει της ανωτέρω ερμηνείας, το Συμβούλιο έπρεπε να έχει καταλήξει σε καθορισμό του ποσού αναφοράς στηριζόμενο στις μη δηλωθείσες από το Βασίλειο της Ισπανίας δαπάνες μόνον για το έτος 2011 (ήτοι 862 εκατομμύρια ευρώ). Πλην όμως, το θεσμικό αυτό όργανο καθόρισε το εν λόγω ποσό αναφοράς στηριζόμενο στις μη δηλωθείσες δαπάνες για όλα τα έτη, τα οποία κάλυπτε η γνωστοποίηση της 30ής Μαρτίου 2012 και αφορούσαν οι ανακριβείς δηλώσεις, δηλαδή για τα έτη 2008 έως 2011 (ήτοι 1,9 περίπου δισεκατομμύρια ευρώ). Ως εκ τούτου, θα ήταν ορθό να διορθώσει το Δικαστήριο το λάθος αυτό μειώνοντας το ποσό αναφοράς σε 43,1 εκατομμύρια ευρώ (αντί 94,65 εκατομμύρια ευρώ) και, κατά συνέπεια, το πρόστιμο σε 8,62 εκατομμύρια ευρώ (αντί για 18,93 εκατομμύρια ευρώ).

136 Στο υπόμνημα απαντήσεως και, στη συνέχεια, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Βασίλειο της Ισπανίας προσέθεσε στο πλαίσιο αυτό ότι το Συμβούλιο, συνεπεία της πλάνης στην οποία είχε υποπέσει, είχε επίσης παραβιάσει την αρχή της μη αναδρομικότητας των ποινικών διατάξεων.

137 Στο υπόμνημα αντικρούσεως, το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή, αντέταξε ότι το πρόστιμο που επιβλήθηκε με την προσβαλλόμενη απόφαση είχε υπολογιστεί σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 2, της κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεως 2012/678. Συγκεκριμένα, η διάταξη αυτή έχει την έννοια ότι το Συμβούλιο οφείλει, καταρχάς, να καθορίσει ποια είναι τα έτη τα οποία καλύπτει η κοινοποίηση και αφορούν οι ανακριβείς δηλώσεις, στη συνέχεια, να υπολογίσει τον συνολικό αντίκτυπο των ανακριβών αυτών δηλώσεων στο επίπεδο ελλείμματος για το σύνολο των κρίσιμων ετών, και, τέλος, να στηριχτεί στον συνολικό αυτό αντίκτυπο για να καθορίσει το ποσό αναφοράς του προστίμου. Εν προκειμένω, ορθώς κατέληξε το Συμβούλιο, βάσει της ανωτέρω ερμηνείας, να ορίσει το ποσό αναφοράς στηριζόμενο στις μη δηλωθείσες από το Βασίλειο της Ισπανίας δαπάνες για το σύνολο των ετών τα οποία κάλυπτε η από 30 Μαρτίου 2012 γνωστοποίησή του και τα οποία αφορούσαν οι ανακριβείς δηλώσεις, ήτοι τα έτη 2008 έως 2011.

138 Στο ίδιο υπόμνημα, το Συμβούλιο υποστήριξε επίσης ότι, στο μέτρο που το Βασίλειο της Ισπανίας αμφισβητεί την αναδρομική εφαρμογή του κανονισμού 1173/2011, οι ανακριβείς δηλώσεις που ελήφθησαν υπόψη για τον υπολογισμό του προστίμου είχαν πραγματοποιηθεί στις 30 Μαρτίου 2012, δηλαδή μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού 1173/2011 στις 13 Δεκεμβρίου 2011.

139 Εντούτοις, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποστήριξαν ότι η επίκληση της αρχής της μη αναδρομικότητας των ποινικών διατάξεων έπρεπε να θεωρηθεί ισχυρισμός που προβλήθηκε στο στάδιο του υπομνήματος απαντήσεως, τουτέστιν νέος ισχυρισμός, υπό την έννοια του άρθρου 127, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, και απαράδεκτος βάσει της εν λόγω διάταξης.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

– Επί του παραδεκτού

140 Κατά το άρθρο 127, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, η προβολή νέων ισχυρισμών κατά τη διάρκεια της δίκης απαγορεύεται, εκτός αν αυτοί στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία

141 Πάντως, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, δεν είναι δυνατόν να κρίνεται απαράδεκτο επιχείρημα το οποίο αποτελεί ανάπτυξη ισχυρισμού που προβλήθηκε με το εισαγωγικό δικόγραφο και συνδέεται στενά με τον ισχυρισμό αυτόν (βλ., συναφώς, απόφαση της 16ης Ιουλίου 2015, Επιτροπή και Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, C-88/14, EU:C:2015:499 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

142 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται, καταρχάς, ότι το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας, κατά το οποίο με το επιβληθέν με την προσβαλλόμενη απόφαση πρόστιμο παραβιάστηκε η αρχή της μη αναδρομικότητας των ποινικών διατάξεων, περιλαμβάνεται μεταξύ των επιχειρημάτων του υπομνήματος απαντήσεως τα οποία αποτελούν ανάπτυξη του τετάρτου λόγου ακυρώσεως που προβλήθηκε με το εισαγωγικό δικόγραφο. Στη συνέχεια, από την ανάλυση τους προκύπτει ότι το επιχείρημα αυτό και ο λόγος αυτός επικρίνουν την ίδια και μόνον πτυχή της προσβαλλομένης αποφάσεως, δηλαδή το γεγονός ότι το Συμβούλιο υπολόγισε το ποσό αναφοράς του προστίμου που προτίθετο να επιβάλει στο Βασίλειο της Ισπανίας λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των εσφαλμένων δηλώσεων στις οποίες προέβη το κράτος μέλος αυτό με την κοινοποίηση της 30ής Μαρτίου 2012, σε σχέση με τις μη δηλωθείσες δαπάνες για τα έτη 2008 έως 2011, αντί να λάβει υπόψη μόνον τις ανακριβείς δηλώσεις στις οποίες προέβη το εν λόγω κράτος μέλος για το έτος 2011. Ως εκ τούτου, το επιχείρημα και ο επίμαχος λόγος συνδέονται στενά.

143 Για τους ανωτέρω λόγους, το επιχείρημα με το οποίο προβάλλεται παραβίαση της αρχής της μη αναδρομικότητας των ποινικών διατάξεων πρέπει να κριθεί παραδεκτό.

– Επί της ουσίας

144 Πρέπει να εξεταστεί το επιχείρημα με το οποίο προβάλλεται παραβίαση της αρχής της μη αναδρομικότητας των ποινικών διατάξεων, στο μέτρο που βάλλεται η επιβολή προστίμου που επιβλήθηκε στο Βασίλειο της Ισπανίας, και, στη συνέχεια, τα επιχειρήματα περί παράβασης του άρθρου 14, παράγραφος 2, της αποφάσεως κατ' εξουσιοδότηση 2012/678, που αφορούν τον τρόπο υπολογισμού του προστίμου αυτού.

145 Όσον αφορά, κατά πρώτο λόγο, το επιχείρημα με το οποίο προβάλλεται παραβίαση της αρχή της μη αναδρομικότητας των ποινικών διατάξεων, πρέπει να σημειωθεί, προκαταρκτικώς, ότι από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η αρχή της μη αναδρομικότητας των ποινικών διατάξεων αποτελεί γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 10ης Ιουλίου 1984, Kirk, 63/83, EU:C:1984:255, σκέψη 22, και της 8ης Φεβρουαρίου 2007, Groupe Danone κατά Επιτροπής, C-3/06 P, EU:C:2007:88, σκέψη 87). Η εν λόγω γενική αρχή του δικαίου επιτάσσει να αντιστοιχούν η καταλογιζόμενη σε πρόσωπο παράβαση και η συνεπεία αυτής επιβαλλόμενη κύρωση σε εκείνες που

προβλέπονταν κατά τον χρόνο της πράξης ή της παράλειψης στην οποία συνίσταται το αδίκημα (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 10ης Ιουλίου 1984, Kirk, 63/83, EU:C:1984:255, σκέψη 21, καθώς και της 8ης Σεπτεμβρίου 2015, Taricco κ.λπ., C-105/14, EU:C:2015:555, σκέψη 56).

146 Ειδικότερα, αφενός, η προμνησθείσα γενική αρχή του δικαίου εφαρμόζεται επίσης σε πρόστιμα διοικητικής φύσης (βλ., συναφώς, απόφαση της 28ης Ιουνίου 2005, Dansk Rørindustri κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P έως C-208/02 P και C-213/02 P, EU:C:2005:408, σκέψη 202). Κατά συνέπεια, η επιβολή προστίμου, βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011, δεν είναι δυνατόν να εξαιρείται από την εφαρμογή της ίδιας γενικής αρχής του δικαίου, παρά το γεγονός ότι το άρθρο 9 του κανονισμού αυτού διευκρινίζει ότι μια τέτοια κύρωση είναι διοικητικής φύσης.

147 Αφετέρου, τα κράτη μέλη δικαιούνται επίσης να επικαλούνται τη γενική αρχή της μη αναδρομικότητας των ποινικών διατάξεων, προκειμένου να αμφισβητήσουν τη νομιμότητα προστίμων που τους επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης του δικαίου της Ένωσης (βλ., συναφώς, απόφαση της 11ης Δεκεμβρίου 2012, Επιτροπή κατά Ισπανίας, C-610/10, EU:C:2012:781, σκέψη 51).

148 Ως προς το ζήτημα κατά πόσον, στην υπό κρίση υπόθεση, υπήρξε παραβίαση της γενικής αυτής αρχής του δικαίου, όπως υποστηρίζει το Βασίλειο της Ισπανίας, πρέπει να υπομνησθεί καταρχάς ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 479/2009 και την ουσιαστικά πανομοιότυπη διάταξη την οποία περιείχε προγενέστερα ο κανονισμός 3605/93 που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1994, τα κράτη μέλη υποχρεούνται, από την ημερομηνία αυτή και εφεξής, να γνωστοποιούν στη Eurostat, πριν από την 1η Απριλίου κάθε έτους, το προβλεπόμενο δημόσιο έλλειμμά τους για το τρέχον έτος, την ενημερωμένη τους εκτίμηση όσον αφορά το πραγματικό δημόσιο έλλειμμα για το έτος ν-1, καθώς και τα πραγματικά δημόσια ελλείμματα για τα έτη ν-2, ν-3 και ν-4.

149 Βάσει ακριβώς της ανωτέρω διάταξης, το Βασίλειο της Ισπανίας απηύθυνε στην Eurostat την κοινοποίηση της 30ής Μαρτίου 2012, όπου περιέλαβε, μεταξύ άλλων, τα στοιχεία σχετικά με τα δημόσια ελλείμματά του για τα έτη 2008 έως 2011, όπως παραδέχονται οι διάδικοι.

150 Στη συνέχεια, το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011 προβλέπει, από την έναρξη ισχύος του κανονισμού, στις 13 Δεκεμβρίου 2011, και εφεξής, ότι η από πρόθεση ή βαριά αμέλεια παρουσίαση ανακριβών στοιχείων σε σχέση με τα στοιχεία που περιλαμβάνονται σε τέτοια γνωστοποίηση συνιστά παράβαση που ενδέχεται να συνεπάγεται την επιβολή προστίμου.

151 Πλην όμως, εν προκειμένω, τα μέρη συμφωνούν ως προς το ότι η κοινοποίηση της 30ής Μαρτίου 2012, η οποία είναι μεταγενέστερη της έναρξης ισχύος του κανονισμού 1173/2011, περιείχε ανακριβείς δηλώσεις σε σχέση με τα στοιχεία για τα δημόσια ελλείμματα του κράτους μέλους αυτού για τα έτη 2008 έως 2011, και, ειδικότερα, μείωνε τα ελλείμματα της Αυτόνομης Κοινότητας της Βαλένθια κατά τα έτη αυτά, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 114, 135 και 137 της παρούσας αποφάσεως.

152 Ως εκ τούτου, η παράβαση που καταλογίστηκε στο Βασίλειο της Ισπανίας και η κύρωση που επιβλήθηκε στο κράτος μέλος αυτό βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011 αντιστοιχούν σε εκείνες που προβλέπονταν κατά τον χρόνο που πραγματοποιήθηκαν οι δηλώσεις αυτές. Κατά συνέπεια, ο ισχυρισμός ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παραβιάζει την αρχή της μη αναδρομικότητας των ποινικών διατάξεων πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

153 Όσον αφορά, κατά δεύτερο λόγο, το επιχείρημα του Βασιλείου της Ισπανίας με το οποίο προβάλλεται παράβαση του άρθρου 14, παράγραφος 2, της κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεως 2012/678, καθότι ο υπολογισμός του επιβληθέντος στο εν λόγω κράτος μέλος προστίμου είναι εσφαλμένος, διαπιστώνεται ότι, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 7 της προσβαλλομένης αποφάσεως, το Συμβούλιο

καθόρισε το ύψος του ποσού αναφοράς του προστίμου στηριζόμενο στη διάταξη αυτή, η οποία θεσπίστηκε με τη σειρά της βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 1173/2011 και για τον σκοπό που παρατίθεται στην αιτιολογική σκέψη 17 του κανονισμού αυτού.

154 Κατά το γράμμα του άρθρου 14, παράγραφος 2, της κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεως 2012/678, το εν λόγω ποσό έπρεπε να οριστεί, στην προκειμένη περίπτωση, στο 5 % του μεγαλύτερου αντίκτυπου των ανακριβών δηλώσεων του Βασιλείου της Ισπανίας σε σχέση με το επίπεδο του ελλείμματός του για τα κρίσιμα έτη που αφορούσε η κοινοποίηση της 30ής Μαρτίου 2012.

155 Συναφώς, τα μέρη δεν διαφωνούν, πρώτον, ως προς το ότι «τα κρίσιμα έτη που κάλυπτε» η κοινοποίηση αυτή, κατά την έννοια της προμνησθείσας διάταξης, είναι τα έτη 2008 έως 2011, δεύτερον, ως προς το ότι «ο αντίκτυπος» των ανακριβών δηλώσεων σε σχέση με το επίπεδο του ελλείμματος του Βασιλείου της Ισπανίας, κατά την έννοια της ίδιας διάταξης, αντιστοιχεί στο ποσό των μη δηλωθεισών κατά τα έτη αυτά δαπανών της Αυτόνομης Κοινότητας της Βαλένθια, και, τρίτον, ως προς το ότι το ποσό των δαπανών αυτών ανέρχεται σε 29 εκατομμύρια ευρώ για το έτος 2008, σε 378 εκατομμύρια ευρώ για το έτος 2009, σε 624 εκατομμύρια ευρώ για το 2010 και σε 862 εκατομμύρια ευρώ για το έτος 2011, ήτοι, συνολικά, σε 1,9 περίπου δισεκατομμύρια ευρώ.

156 Αντιθέτως, όπως σημειώθηκε στις σκέψεις 135 και 137 της παρούσας αποφάσεως, οι διάδικοι διαφωνούν ως προς τον τρόπο καθορισμού της έννοιας του όρου «μεγαλύτερος αντίκτυπος», κατά το άρθρο 14, παράγραφος 2, της κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεως 2012/678, δεδομένου ότι η εν λόγω απόφαση δεν περιέχει κανέναν σχετικό ορισμό.

157 Πλην όμως, από τις διάφορες γλωσσικές αποδόσεις της διάταξης που περιλαμβάνει τον όρο αυτό δεν είναι δυνατόν να καθορισθεί το νόημα του κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο, όπως ανέφερε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 163 των προτάσεών της.

158 Υπ' αυτές τις συνθήκες, ο επίμαχος όρος πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα του πλαισίου και του σκοπού της εν λόγω διάταξης (βλ., συναφώς, απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 2016, C & J Clark International και Puma, C-659/13 και C-34/14, EU:C:2016:74, σκέψη 122 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

159 Συναφώς, δεδομένου ότι αποσκοπεί στη διευκρίνιση των κριτηρίων για τον υπολογισμό του ποσού των προστίμων που επιβάλλονται βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011, το άρθρο 14, παράγραφος 2, της κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεως 2012/678 πρέπει να ερμηνευθεί με γνώμονα τον σκοπό που επιδιώκει η προμνησθείσα διάταξη.

160 Όπως σημειώθηκε στη σκέψη 118 της παρούσας αποφάσεως, το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1173/2011 αποσκοπεί στο να αποθαρρύνονται τα κράτη μέλη να προβαίνουν σε ανακριβείς δηλώσεις, παρέχοντας στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να επιβάλλει κυρώσεις για τέτοιες δηλώσεις. Το άρθρο 8, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού διευκρινίζει ότι τα πρόστιμα της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού πρέπει να είναι αποτελεσματικά, αποτρεπτικά και ανάλογα με τη φύση, τη σοβαρότητα και τη διάρκεια των ανακριβών δηλώσεων.

161 Πλην όμως, όπως ανέφερε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 165 των προτάσεών της, εάν ο περιεχόμενος στο άρθρο 14, παράγραφος 2, της κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεως 2012/678 όρος «μεγαλύτερος αντίκτυπος» είχε την έννοια ότι το πρόστιμο πρέπει να υπολογίζεται με βάση τον αντίκτυπο που είχαν οι ανακριβείς δηλώσεις κατά τη διάρκεια ενός και μόνον έτους, ενώ οι δηλώσεις αυτές αφορούν περισσότερα έτη, το πρόστιμο δεν θα ήταν ούτε ανάλογο της περιόδου που καλύπτουν οι εν λόγω δηλώσεις ούτε, συνεπώς, αποτρεπτικό.

162 Υπ' αυτές τις συνθήκες, ο όρος «μεγαλύτερος αντίκτυπος», υπό την έννοια του άρθρου 14, παράγραφος 2, της κατ' εξουσιοδότηση αποφάσεως 2012/678, πρέπει να εκληφθεί, λαμβανομένου υπόψη του σκοπού της επίμαχης διάταξης, ως αφορών τον συνολικό αντίκτυπο που είχαν οι ανακριβείς δηλώσεις στο έλλειμμα ή στο χρέος του κράτους μέλους που προέβη σε αυτές, καθ' όλα τα έτη τα οποία καλύπτει η κοινοποίησή του και τα οποία αφορούν οι δηλώσεις αυτές.

163 Εν προκειμένω, εγκύρως έκρινε επομένως το Συμβούλιο, στην αιτιολογική σκέψη 7 της προσβαλλομένης αποφάσεως, ότι το ποσό αναφοράς της επιβλητέας στο Βασίλειο της Ισπανίας κύρωσης έπρεπε να οριστεί στο 5 % του συνολικού ποσού των δαπανών που δεν δηλώθηκαν από το κράτος μέλος αυτό, όσον αφορά την Αυτόνομη Κοινότητα της Βαλένθια, κατά τα έτη 2008 έως 2011.

164 Λαμβανομένων υπόψη όλων των ανωτέρω σκέψεων, ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

165 Δεδομένου ότι είναι απορριπτέοι όλοι οι λόγοι που προέβαλε το Βασίλειο της Ισπανίας προς στήριξη της προσφυγής ακυρώσεως, η τελευταία πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

166 Το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου προβλέπει ότι ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του αντιδίκου. Εν προκειμένω, δεδομένου ότι το Βασίλειο της Ισπανίας ηττήθηκε, πρέπει να φέρει, εκτός από τα δικά του έξοδα, και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το Συμβούλιο, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα του θεσμικού αυτού οργάνου.

167 Εξάλλου, το άρθρο 140, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας ορίζει ότι τα κράτη μέλη και τα όργανα που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή φέρει τα έξοδά της.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Το Βασίλειο της Ισπανίας φέρει, εκτός από τα δικαστικά του έξοδα, και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει τα δικαστικά έξοδά της.

(υπογραφές)